

Hogeschool Rotterdam

**Autonome Beeldende Kunst
Vormgeving
Associate degree Arts & Crafts**

Beperkte opleidingsbeoordeling

Inleiding

Dit visitatierapport bevat de beoordeling van de bestaande hbo-bacheloropleidingen Autonome Beeldende Kunst, Vormgeving en de Associate degree Arts & Crafts van Hogeschool Rotterdam. De beoordeling is uitgevoerd door een visitatiepanel dat door NQA in opdracht van Hogeschool Rotterdam is samengesteld. Het panel is in overleg met de opleiding samengesteld en is voorafgaand aan de visitatie goedgekeurd door de NVAO. Het rapport beschrijft de bevindingen, overwegingen en conclusies van het panel. Het is opgesteld conform het *Beoordelingskader voor de beperkte opleidingsbeoordeling* van de NVAO (22 november 2011) en het *NQA Protocol 2013 voor de beperkte opleidingsbeoordeling*.

De visitatie heeft plaatsgevonden op 17 en 18 september 2013.

Het visitatiepanel bestond uit:

De heer A.M.G. van Rosmalen (voorzitter, domeindeskundige)

Mevrouw dr. A. Nigten (domeindeskundige)

Mevrouw A.M. Eggenkamp (domeindeskundige)

Mevrouw I. Bouwmeester (domeindeskundige)

De heer H.H. Schipper (domeindeskundige)

Mevrouw R.M.P. Berkelmans (studentlid)

Mevrouw ing. I.J.M. de Jong, auditor van NQA, trad op als secretaris van het panel.

Bij de aanvraag werd door de instelling een kritische reflectie aangeboden die naar vorm en inhoud voldeed aan de eisen van het desbetreffende beoordelingskader van de NVAO en aan de eisen van het *NQA Protocol 2013*.

Het panel heeft de kritische reflectie bestudeerd en een bezoek aan de opleiding gebracht. De kritische reflectie en alle overige (mondeling en schriftelijk) verstrekte informatie hebben het visitatiepanel in staat gesteld om tot een weloverwogen oordeel te komen.

Het visitatiepanel verklaart dat de beoordeling van de opleiding in onafhankelijkheid heeft plaatsgevonden.

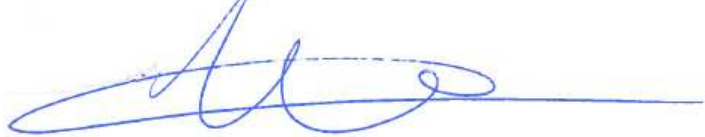
Utrecht, 21 november 2013

Panelvoorzitter

De heer A.M.G. van Rosmalen

Panelsecretaris

Mevrouw ing. I.J.M. de Jong

Samenvatting

Het panel beoordeelt de voltijd- en deeltijdvariant van de opleiding Autonome Beeldende Kunst van Hogeschool Rotterdam in haar geheel als **voldoende**.

De opleiding ABK bestaat uit een voltijd- en een deeltijdvariant. De deeltijdvariant is in afbouw en met ingang van studiejaar 2011-2012 vindt er geen instroom meer plaats. Deeltijdstudenten die voor 2011 gestart zijn, kunnen hun opleiding in deeltijd afmaken. De voltijdvariant kent twee majors: ABK of Fotografie. De studierichting digitale fotografie is met ingang van studiejaar 2011-2012 verplaatst van de opleiding vormgeving naar de opleiding ABK. De studenten die tot 2011 zijn ingestroomd, studeren nog af als vormgever.

Standaard 1 Beoogde eindkwalificaties - Goed

De opleiding ABK leidt op tot beeldend kunstenaar. De zeven eindkwalificaties van de opleiding zijn gebaseerd op het landelijke opleidingsprofiel uit 2002. De opleiding sluit aan bij de landelijke eindkwalificaties en hanteert daarbij een uitgewerkte set van indicatoren. De competenties zijn adequaat gerelateerd aan de Dublin descriptoren. De opleiding maakt goed gebruik van de input van de werkveldadviescommissies, zo blijkt uit gesprekken en notulen. Het panel is daarnaast positief over de toegepaste, beroeps- en praktijkgerichte invalshoek als karakteristiek van de opleiding. In alle gesprekken komt hierover een bijzonder consistent beeld naar voren. Daarnaast blijkt de interdisciplinaire en crossmediale insteek van de opleidingen duidelijk uit interdisciplinaire projecten.

Standaard 2 Onderwijsleeromgeving - Goed

Het voltijdprogramma van de opleiding ABK is opgebouwd uit semesters. In het eerste semester werken studenten aan basisvaardigheden ten aanzien van onderzoeksvaardigheden, conceptontwikkeling en visuele uitdrukking. In semester 2 volgt de introductie van het vakgebied. In het derde semester verdiepen studenten hun kennis van het vakgebied aan de hand van praktijkgerichte oefeningen en opdrachten. In semester 4 krijgt de student meer ruimte voor eigen inbreng door het projectmatige karakter van het onderwijs. In het derde jaar werken studenten aan eigen projecten, externe projecten, theoriecolleges en praktijkresearch. Daarnaast kunnen studenten kiezen voor een stage of een uitwisselingsprogramma. In het vierde jaar vindt de minor plaats en daarna volgt het afstuderen. Het uitgangspunt voor de deeltijdvariant is dat studenten al over praktijkervaring beschikken, waardoor de stage en het keuzeprogramma (minor) vervallen. Het panel stelt vast dat de opleidingen samenhangende programma's hebben uitgewerkt die goed in elkaar zitten. De programma's stellen de studenten in staat de beoogde eindkwalificaties te behalen. De opleidingen hanteren actuele bronnen in het onderwijsaanbod en hanteren een consistent didactisch uitgangspunt. Verder vindt het panel de relatie met de beroepspraktijk een sterk punt van de opleiding. De opleiding maakt gebruik van aansprekende en praktijkgerichte opdrachten. De begeleiding van studenten is goed geregeld. De samenhang in de opleidingen wordt versterkt doordat de opleidingen over een gekwalificeerd docententeam beschikken. De docenten hebben een enthousiaste en open indruk op het panel gemaakt.

Het panel geeft de opleidingen en compliment over de wijze waarop zij de werkplaatsen inzetten in het onderwijs. Studenten hebben de mogelijkheid om te experimenteren in de goed geoutilleerde werkplaatsen waarbij zij worden begeleid door enthousiaste en betrokken werkplaatsbegeleiders. Het panel heeft enkele punten ter verbetering voor de opleidingen geconstateerd. Daaronder valt de aandacht voor ondernemerschap in het programma. En het versterken van de relatie met het kenniscentrum Creating 010 en daarmee het vergroten van de mogelijkheden voor excellente studenten. Daarnaast mag er meer aandacht komen voor praktijkgericht onderzoek. Overigens vindt het panel de invulling in het nieuwe curriculum veelbelovend. Het panel heeft immers de punten die zij ter verbetering heeft geconstateerd in het nieuwe curriculum geagendeerd gezien. De vernieuwingsoperatie en alle inspanningen van docenten en studenten daarbij ziet het panel als een lerend resultaat van de instelling. Deze collectieve en instructieve onderneming draagt bij aan de scholing, beroepsvorming en het verbeteren en vernieuwen van de eigen leeromgeving. Het panel vindt dit een bewonderenswaardige actie die uitgevoerd werd gedurende de periode waar het panel een uitspraak over doet.

Standaard 3 Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties - Voldoende

De opleiding heeft het toetsbeleid duidelijk uitgewerkt in het toetsplan. De opleiding hanteert een gevarieerd toetsaanbod, zo stelt het panel vast. De opdrachten en toetsen zijn duidelijk geformuleerd en zijn inhoudelijk gerelateerd aan de lesstof. Het panel constateert een duidelijke opbouw in complexiteit in de toetsing van de opleiding. Alle onderwijseenheden worden per semester apart beoordeeld door de docent. Na een onderwijsperiode (kwartaal) vindt een informele beoordeling plaats, waarmee de student inzicht krijgt in zijn voortgang. De formele beoordeling vindt aan het eind van een semester plaats in de vakbeoordeling door de docent. Naast de vakbeoordeling vindt aan het eind van ieder semester een integrale beoordeling plaats. Het team van kernvakdocenten, studieloopbaancoaches en afdelingsdocenten beoordeelt de voortgang, het werk en de inzichten aan de hand van het beoordelingsformulier waarin de relatie met de competenties is gelegd.

Bij de beoordelingen van studenten zijn gedurende de opleiding en ruime hoeveelheid docenten betrokken. Studenten ontvangen mondeling goede feedback van docenten. Het panel vraagt de aandacht van de opleiding om deze feedback beter vast te leggen. Daarmee doelt het panel tevens op de eindbeoordeling van studenten. Het panel heeft goede voorbeelden gezien, maar vraagt aandacht voor een grotere consistentie in het toelichten van de beoordeling en het schriftelijk vastleggen daarvan.

Het eindexamen van de studenten bestaat uit een scriptie, een presentatie en uit één of meerdere praktijkwerken. Het panel stelt vast dat de studenten de beoogde eindkwalificaties behalen. Het panel heeft aansprekende voorbeelden van scripties gezien en vindt de praktijkwerken van voldoende niveau. Er is een aantrekkelijke diversiteit in benaderingen in de werken te zien is en er is samenhang in beeld, uitvoering en reflectie. Het panel heeft tevens scripties gezien waarin de vraagstelling en verantwoording van de methodiek verbeterd moet worden. Het panel vraagt daarnaast aandacht van de opleiding voor een grotere relatie tussen de scriptie en het praktijkwerk. Ten aanzien van het praktijkwerk vond het panel de beoordeling van de opleiding soms aan de hoge kant. Waarbij het panel tevens opmerkt dat de opleiding de grens tussen voldoende en onvoldoende adequaat bewaakt.

De borging van de toetsing kan wat het panel betreft versterkt worden. Het panel zet vraagtekens bij de daadwerkelijke invloed die de toetscommissie heeft bij het borgen van de kwaliteit van de toetsing van alle opleidingen van de academie. Het steekproefsgewijs beoordelen van de kwaliteit van tentamens en examens kan versterkt worden, ook gedurende de uitrol van het nieuwe curriculum. Het panel vraagt zich daarbij wel af of daarvoor in de huidige samenstelling van de toetscommissie voldoende omvang en tijd beschikbaar is.

Samenvatting

Het panel beoordeelt de voltijd- en deeltijdvariant van de opleiding Vormgeving van Hogeschool Rotterdam in haar geheel als **voldoende**. Het panel beoordeelt de aan de bachelor verbonden Associate Degree Arts & Crafts van Hogeschool Rotterdam als **goed**.

De opleiding Vormgeving bestaat uit een voltijd- en een deeltijdvariant. De deeltijdvariant wordt in enkele studierichtingen aangeboden: Lifestyle & design, Ruimtelijk ontwerpen en Visuele communicatie. De deeltijdvariant is in afbouw en met ingang van studiejaar 2012-2013 vindt er geen instroom meer plaats. Deeltijdstudenten die voor 2012 gestart zijn, kunnen de opleiding in deeltijd afronden.

De voltijdvariant kent negen majors die onderverdeeld zijn in drie competentieprofielen:

- Vormgever visuele communicatie (met de majors: Advertising, Animatie, Audiovisueel ontwerpen, Grafisch ontwerpen en Illustratie);
- Vormgever product (met de major: Product design);
- Vormgever ruimtelijk (met de majors: Mode, Lifestyle & Design en Ruimtelijk ontwerpen).

Aan de opleiding Vormgeving is tevens de Associate degree Arts & Crafts verbonden. De Ad is in 2011 gestart en bestaat uit drie specialisaties: edelsmid, meubelmaker/interieurontwerper en modemaker. De opleiding is voornemens om per september 2014 het aantal specialisaties terug te brengen naar één, waarin mode centraal staat. De Ad valt organisatorisch onder de Rotterdam Academy, maar het (praktijk-)onderwijs vindt plaats bij de Willem de Kooning academie.

Standaard 1 Beoogde eindkwalificaties - Goed

De opleiding Vormgeving leidt op tot verschillende beroepen in het werkveld van vormgeving. Enkele voorbeelden zijn: filmmaker, copywriter, illustrator, grafisch ontwerper, motion designer, illustrator, branding expert, modeontwerper, productontwerper en interieurontwerper. De zeven eindkwalificaties voor de opleiding Vormgeving zijn gebaseerd op het landelijk opleidingsprofiel uit 2002. De opleiding heeft invulling aan de algemene competentieset gegeven door drie competentieprofielen uit te werken (Vormgever visuele communicatie, Vormgever product en Vormgever ruimtelijk).

De Ad Arts & Crafts leidt op tot vormgever en de bacheloropleiding Vormgeving leidt op tot ontwerper. Het accent bij de Ad ligt op het vakmanschap en ondernemerschap. De Ad-opleiding hanteert zeven eindkwalificaties die gerelateerd zijn aan een lager eindniveau dan de bachelor.

De competenties zijn adequaat gerelateerd aan de (short-cycle) Dublin descriptoren. De opleiding maakt goed gebruik van de input van de werkveldadviescommissies, zo blijkt uit gesprekken en notulen. Het panel is daarnaast positief over de de toegepaste, beroeps- en praktijkgerichte invalshoek als karakteristiek van de opleiding. In alle gesprekken komt hierover een bijzonder consistent beeld naar voren. Daarnaast blijkt de interdisciplinaire en crossmediale insteek van de opleidingen duidelijk uit interdisciplinaire projecten.

Standaard 2 Onderwijsleeromgeving - Goed

Het voltijdprogramma van de opleiding Vormgeving is opgebouwd uit semesters. In het eerste semester werken studenten van alle studierichtingen aan basisvaardigheden ten aanzien van onderzoeksvaardigheden, conceptontwikkeling en visuele uitdrukking. In semester 2 staat de introductie met het vakgebied centraal. In semester 3 en 4 werken studenten aan een brede vakstudie en starten zij met het opstellen van een beginnend professioneel portfolio aan de hand van praktijkgestuurde projecten. In semester 5 werkt de student aan verdieping van het vakgebied en aan de voorbereiding op semester 6: de stage of internationale uitwisseling. In semester 7 vindt de minor plaats en daarna volgt in semester 8 het afstuderen. Het uitgangspunt voor de deeltijdvariant is dat studenten al over praktijkervaring beschikken, waardoor de stage en het keuzeprogramma (minor) vervallen. Binnen de studierichtingen Grafisch ontwerpen en Lifestyle & design is sinds 2011-2012 tevens een Engelstalige variant gestart, die qua opbouw en onderwijsinhoud overeenkomt met de Nederlandstalige opleiding. Het Ad-programma is qua studieomvang gelijkwaardig aan de eerste twee jaar van de bacheloropleiding Vormgeving. In het tweede jaar vindt een praktijkstage plaats en parallel aan de vakstudie vindt een eindproject plaats.

Het panel stelt vast dat de opleidingen samenhangende programma's hebben uitgewerkt die goed in elkaar zitten. De programma's stellen de studenten in staat de beoogde eindkwalificaties te behalen. De opleidingen hanteren actuele bronnen in het onderwijsaanbod en hanteren een consistent didactisch uitgangspunt. Verder vindt het panel de relatie met de beroepspraktijk een sterk punt van de opleiding. De opleiding maakt gebruik van aansprekende en praktijkgerichte opdrachten. De begeleiding van studenten is goed geregeld. De samenhang in de opleidingen wordt versterkt doordat de opleidingen over een gekwalificeerd docententeam beschikken. De docenten hebben een enthousiaste en open indruk op het panel gemaakt. Het panel geeft de opleidingen een compliment over de wijze waarop zij de werkplaatsen inzetten in het onderwijs. Studenten hebben de mogelijkheid om te experimenteren in de goed geoutilleerde werkplaatsen waarbij zij worden begeleid door enthousiaste en betrokken werkplaatsbegeleiders.

Het panel heeft enkele punten ter verbetering voor de opleidingen geconstateerd. Daaronder valt de aandacht voor ondernemerschap in het programma. En het versterken van de relatie met het kenniscentrum Creating 010 en daarmee het vergroten van de mogelijkheden voor excellente studenten. Daarnaast mag er meer aandacht komen voor praktijkgericht onderzoek. Overigens vindt het panel de invulling in het nieuwe curriculum veelbelovend. Het panel heeft immers de punten die zij ter verbetering heeft geconstateerd in het nieuwe curriculum geagendeerd gezien. De vernieuwingsoperatie en alle inspanningen van docenten en studenten daarbij ziet het panel als een lerend resultaat van de instelling. Deze collectieve en instructieve onderneming draagt bij aan de scholing, beroepsvorming en het verbeteren en vernieuwen van de eigen leeromgeving. Het panel vindt dit een bewonderenswaardige actie die uitgevoerd werd gedurende de periode waar het panel een uitspraak over doet.

Het panel is onder de indruk van het Ad-programma. Het programma is heel duidelijk en goed uitgewerkt. Studenten wordt een uitdagend programma geboden. Het panel vindt met name de inhoudelijke benadering positief. Uit de gesprekken met het management en de docenten blijkt dat de opleiding als een goed geoliede machine werkt. Ook studenten konden hun keuzes in gesprekken met het panel goed verwoorden. De opdrachten zijn helder en duidelijk uitgewerkt en studenten werken gedurende de opleiding verder aan hun ambachtelijke vaardigheden. Het panel vindt het docententeam zeer adequaat samengesteld. De Ad maakt gebruik van de voorzieningen van de academie en ook daar is het panel, net als bij de bacheloropleidingen, zeer positief over.

*Standaard 3 Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties - Voldoende (Vormgeving)
Goed (Ad Arts & Crafts)*

De opleidingen hebben het toetsbeleid duidelijk uitgewerkt in verschillende toetsplannen per studierichting. De opleidingen hanteren een gevarieerd toetsaanbod, zo stelt het panel vast. De opdrachten en toetsen zijn duidelijk geformuleerd en zijn inhoudelijk gerelateerd aan de lesstof. Het panel constateert een duidelijke opbouw in complexiteit in de toetsing van de opleidingen. Alle onderwijseenheden worden per semester apart beoordeeld door de docent. Na een onderwijsperiode (kwartaal) vindt een informele beoordeling plaats, waarmee de student inzicht krijgt in zijn voortgang. De formele beoordeling vindt aan het eind van een semester plaats in de vakbeoordeling door de docent. Naast de vakbeoordeling vindt aan het eind van ieder semester een integrale beoordeling plaats. Het team van kernvakdocenten, studieloopbaancoaches en afdelingsdocenten beoordeelt de voortgang, het werk en de inzichten aan de hand van het beoordelingsformulier waarin de relatie met de competenties is gelegd.

Bij de beoordelingen van studenten zijn gedurende de opleiding en ruime hoeveelheid docenten betrokken. Studenten ontvangen mondeling goede feedback van docenten. Het panel vraagt de aandacht van de opleidingen om deze feedback beter vast te leggen. Daarmee doelt het panel tevens op de eindbeoordeling van studenten. Het panel heeft goede voorbeelden gezien, maar vraagt aandacht voor een grotere consistentie in het toelichten van de beoordeling en het schriftelijk vastleggen daarvan.

Het eindexamen van de studenten bestaat uit een scriptie, een presentatie en, afhankelijk van de studierichting, uit één of meerdere praktijkwerken. Het panel stelt vast dat de studenten de beoogde eindkwalificaties behalen. Het panel heeft aansprekende voorbeelden van scripties gezien en vindt de praktijkwerken van voldoende niveau. De werken zijn divers, geëngageerd, van praktisch tot inspirerend. Het panel heeft tevens scripties gezien waarin de vraagstelling en verantwoording van de methodiek verbeterd moet worden. Het panel vraagt daarnaast aandacht van de opleiding voor een grotere relatie tussen de scriptie en het praktijkwerk. Ten aanzien van het praktijkwerk vond het panel de beoordeling van de opleiding soms aan de hoge kant. Waarbij het panel tevens opmerkt dat de opleiding de grens tussen voldoende en onvoldoende adequaat bewaakt.

De borging van de toetsing kan wat het panel betreft versterkt worden. Het panel zet vraagtekens bij de daadwerkelijke invloed die de toetscommissie heeft bij het borgen van de kwaliteit van de toetsing van alle opleidingen van de academie. Het steekproefsgewijs beoordelen van de kwaliteit van tentamens en examens kan versterkt worden, ook gedurende de uitrol van het nieuwe curriculum.

Het panel vraagt zich daarbij wel af of daarvoor in de huidige samenstelling van de toetscommissie voldoende omvang en tijd beschikbaar is.

Het panel is zeer enthousiast over de kwaliteit van het praktijkwerk van Ad-studenten. Uit alle werken bleek een mooie samenhang tussen een ambachtelijke en inhoudelijke benadering die resulteerde in spannend, eigenzinnig werk. De studenten hebben vanuit een praktische benadering een artistieke visie ontwikkeld die gedragen wordt door het werk en een duidelijke aanvulling is op hun vooropleiding zo melden studenten het panel in gesprekken. Daarnaast was het oordeel van de opleiding in alle gevallen in overeenstemming met het oordeel van het panel.

Inhoudsopgave

1	Basisgegevens van de opleiding	15
2	Beoordeling	19
	Standaard 1 Beoogde eindkwalificaties	20
	Standaard 2 Onderwijsleeromgeving	23
	Standaard 3 Toetsing en gerealiseerde resultaten	30
3	Eindoordeel over de opleiding	39
4	Aanbevelingen	41
5	Bijlagen	43
	Bijlage 1 Eindkwalificaties van de opleiding	45
	Bijlage 2 Overzicht opleidingsprogramma	49
	Bijlage 3 Deskundigheden leden visitatiepanel en secretaris	51
	Bijlage 4 Bezoekprogramma	57
	Bijlage 5 Bestudeerde documenten	67
	Bijlage 6 Overzicht bestudeerde afstudeerwerken	77
	Bijlage 7 Verklaring van volledigheid en correctheid	79

1 Basisgegevens van de opleiding

Administratieve gegevens van de opleiding

1. <i>Naam opleiding in CROHO</i>	Autonome Beeldende Kunst (ABK) Vormgeving
2. <i>Registratienummer opleiding in CROHO</i>	39110 39111
3. <i>Oriëntatie en niveau</i>	Hbo bachelor
4. <i>Aantal studiepunten</i>	240 EC
5. <i>Afstudeerrichtingen</i>	Autonome beeldende kunst: <ul style="list-style-type: none">- Autonome beeldende kunst- Fotografie (in 2011-2012 overgegaan van Vormgeving naar ABK) Vormgeving: <ul style="list-style-type: none">- Voltijd: Animatie, grafisch ontwerpen, Audiovisueel ontwerpen, Advertising, Illustratie, Mode, Product design- Voltijd en deeltijd: Lifestyle & design, Ruimtelijk ontwerpen (interieurarchitectuur).- Deeltijd: Visuele communicatie
6. <i>Varianten</i>	Voltijd/deeltijd (de deeltijdvariant is voor beide bacheloropleidingen in afbouw)
7. <i>Locatie</i>	Rotterdam
8. <i>AD-programma</i>	Arts & Crafts (Ad) (gerelateerd aan de hbo-bacheloropleiding Vormgeving en alleen in voltijd)
9. <i>Registratienummer AD in CROHO</i>	80078
10. <i>Jaar vorige visitatie en datum besluit NVAO</i>	Vorige visitatie: 3 en 4 oktober 2007 Besluit NVAO: 28 oktober 2008
11. <i>Code of conduct</i>	Ja

Administratieve gegevens van de instelling

12. <i>Naam instelling</i>	Hogeschool Rotterdam
13. <i>Status instelling</i>	Bekostigd
14. <i>Resultaat instellingstoets kwaliteitszorg</i>	Positief

Kwantitatieve gegevens over de opleiding ABK

Tabel 1: Uitval uit het eerste jaar

Studiejaar		2006	2007	2008	2009	2010	2011
Uitval	Totaal	22.6%	28.1%	22.2%	27.6%	25.0%	33.3%
	Voltijd	22.6%	25.8%	20.8%	28.6%	25.0%	33.3%
	Deeltijd	-	100%	33.3%	25.0%	-	33.3%

Tabel 2: Uitval uit de bachelor

Studiejaar		2006	2007	2008	2009
Uitval	Totaal	9.1%	8.3%	14.3%	27.3%
	Voltijd	9.1%	8.7%	10.5%	25.0%
	Deeltijd	-	0.0%	50.0%	33.3%

Tabel 3: Bachelorrendement

Studiejaar		2005	2006	2007
Rendement	Totaal	94.1%	80.0%	75.0%
	Voltijd	94.1%	80.1%	75.0%
	Deeltijd	-	-	-

Tabel 4: Docentkwaliteit

Graad	MA	PhD
Percentage	14%	-

Tabel 5: Student-docentratio

Ratio	19.3
-------	------

Tabel 6: Contacturen per week

Studiejaar	1	2	3	4
Contacturen	19.8	17.6	15.9	11.4

Kwantitatieve gegevens over de opleiding Vormgeving

Tabel 1: Uitval uit het eerste jaar

Studiejaar		2006	2007	2008	2009	2010	2011
Uitval	Totaal	21.5%	23.9%	24.8%	20.6%	27.5%	31.2%
	Voltijd	21.6%	23.5%	24.7%	20.9%	27.7%	30.7%
	Deeltijd	20.0%	36.4%	28.6%	13.3%	22.2%	41,2%

Tabel 2: Uitval uit de bachelor

Studiejaar		2006	2007	2008	2009
Uitval	Totaal	14.5	9.3%	12.4%	14.4%
	Voltijd	14.8%	9.3%	12.6%	13.5%
	Deeltijd	8.3%	10.0%	8.3%	44.4%

Tabel 3: Bachelorrendement

Studiejaar		2005	2006	2007
Rendement	Totaal	71.1%	65.0%	77.9%
	Voltijd	70.0%	63.8%	78.1%
	Deeltijd	83.3%	90.9%	71.4%

Tabel 4: Docentkwaliteit

Graad	MA	PhD
Percentage	27.5%	1.4%

Tabel 5: Student-docentratio

Ratio	19.3
-------	------

Tabel 6: Contacturen per week

Studiejaar	1	2	3	4
Contacturen	19.2	17.6	11.2	9.1

2 Beoordeling

Het visitatiepanel beschrijft hieronder per standaard van het NVAO beoordelingskader de bevindingen, overwegingen en conclusies. De tekst geldt voor de varianten voltijd en deeltijd en anders zijn de verschillen expliciet aangegeven. Het eindoordeel over de opleiding volgt in hoofdstuk 3.

Ten geleide

De opleiding ABK bestaat uit een voltijd- en een deeltijdvariant. De deeltijdvariant is in afbouw en met ingang van studiejaar 2011-2012 vindt er geen instroom meer plaats. Deeltijdstudenten die voor 2011 gestart zijn, kunnen hun opleiding in deeltijd afmaken. De voltijdvariant kent twee majors: ABK of Fotografie. De studierichting digitale fotografie is met ingang van studiejaar 2011-2012 verplaatst van de opleiding vormgeving naar de opleiding ABK. De studenten die tot 2011 zijn ingestroomd, studeren nog af als vormgever.

De opleiding Vormgeving bestaat uit een voltijd- en een deeltijdvariant. De deeltijdvariant wordt in enkele studierichtingen aangeboden: Lifestyle & design, Ruimtelijk ontwerpen en Visuele communicatie. De deeltijdvariant is in afbouw en met ingang van studiejaar 2012-2013 vindt er geen instroom meer plaats. Deeltijdstudenten die voor 2012 gestart zijn, kunnen de opleiding in deeltijd afronden.

De voltijdvariant kent negen majors die onderverdeeld zijn in drie competentieprofielen:

- Vormgever visuele communicatie (met de majors: Advertising, Animatie, Audiovisueel ontwerpen, Grafisch ontwerpen en Illustratie)
- Vormgever product (met de major: Product design)
- Vormgever ruimtelijk (met de majors: Mode, Lifestyle & Design en Ruimtelijk ontwerpen)

Aan de opleiding Vormgeving is tevens de Associate degree Arts & Crafts verbonden. De Ad is in 2011 gestart en bestaat uit drie specialisaties: edelsmid, meubelmaker/interieurontwerper en modemaker. De opleiding is voornemens om per september 2014 het aantal specialisaties terug te brengen naar één, waarin mode centraal staat. De Ad valt organisatorisch onder de Rotterdam Academy, maar het (praktijk-)onderwijs vindt plaats bij de Willem de Kooning academie.

Ontwikkeling met betrekking tot nieuw curriculum

In 2011 zijn de opleidingen gestart met een grootschalige onderwijsvernieuwing. Eén van de gevolgen is dat de opleidingen ABK en Vormgeving dichter bij elkaar komen te staan. Een belangrijk deel van de opleiding (de domeinstudie) bieden zij vanaf 2013 geïntegreerd aan. De opleidingen werken vanaf september 2013 met drie uitstroomprofielen: autonomous space, social practice en commercial practice. Met deze integratie van curricula heft de academie tevens het organisatorische onderscheid tussen beide opleidingen op.

In deze rapportage beschrijft het panel zijn beeld van de situatie zoals die op het moment van de visitatie is. Dat betekent dat het nieuwe curriculum in mindere mate zal worden meegewogen. Daarvan is immers nog geen output door het panel te beoordelen. Het panel zal wel refereren naar het nieuwe curriculum en hecht er derhalve aan om de ontwikkelingen hierboven kort geschetst te hebben.

Standaard 1 Beoogde eindkwalificaties

De beoogde eindkwalificaties van de opleiding zijn wat betreft inhoud, niveau en oriëntatie geconcretiseerd en voldoen aan internationale eisen.

Bevindingen

Eindkwalificaties ABK

De opleiding ABK leidt op tot beeldend kunstenaar. De eindkwalificaties van de opleiding ABK zijn gebaseerd op het landelijke opleidingsprofiel uit 2002. De opleiding hanteert 7 eindkwalificaties die onderverdeeld zijn in drie domeinen: het artistiek vaktechnisch domein, het professioneel maatschappelijk domein en het theoretisch domein. Verder zijn de competenties onderverdeeld naar vier niveaus gelijk aan de studiejaren van de opleiding. In bijlage 1 is een overzicht van de competenties opgenomen. In het document *Willem de Kooning ABK Competentiematrix 2012-2013* is de relatie tussen de competenties, de niveaus en de Dublin descriptoren gelegd. Het panel heeft de matrix bestudeerd en stelt vast dat de competenties duidelijk gerelateerd zijn aan de Dublin descriptoren en de niveaus helder weergeeft.

De eindkwalificaties zijn op landelijk niveau in samenspraak met het werkveld opgesteld en naderhand gevalideerd. In het betrokken werkveld zijn relevante beroepsorganisaties betrokken, zo stelt het panel vast.

In 2012 heeft de opleiding de competentieset uit 2002 geactualiseerd. Sinds 2012 herzielt een werkgroep vanuit het landelijk opleidingsoverleg het landelijke opleidingsprofiel ABK. Ook bij de herziening van het landelijk opleidingsprofiel is het werkveld nauw betrokken, bijvoorbeeld door middel van werkveldconferenties. De competenties zullen in essentie niet veranderen, de onderliggende indicatoren worden wel herzien. In 2013 wordt een vastgesteld landelijk opleidingsprofiel verwacht. De nieuwe competentieset heeft drie niveaus en een relatie met de Body of Knowledge (BoKS).

Eindkwalificaties Vormgeving

De opleiding Vormgeving leidt op tot verschillende beroepen in het werkveld van vormgeving. Enkele voorbeelden: filmmaker, copywriter, illustrator, grafisch ontwerper, motion designer, illustrator, branding expert, modeontwerper, productontwerper en interieurontwerper. De eindkwalificaties voor de opleiding Vormgeving zijn gebaseerd op het landelijk opleidingsprofiel uit 2002. De opleiding hanteert 7 eindkwalificaties die onderverdeeld zijn in drie domeinen: het artistiek vaktechnisch domein, het professioneel maatschappelijk domein en het theoretisch domein.

De opleiding heeft invulling aan de algemene competentieset gegeven door drie competentieprofielen uit te werken (Vormgever visuele communicatie, Vormgever product en Vormgever ruimtelijk). In bijlage 1 is een overzicht van de competentieprofielen opgenomen. De opleiding heeft per competentieprofiel een matrix uitgewerkt, waarin de relatie tussen de competenties, de vier niveaus en de Dublin descriptoren is gelegd. Het panel heeft de matrix bestudeerd en stelt vast dat de competenties duidelijk gerelateerd zijn aan de Dublin descriptoren en de niveaus helder weergeeft.

Sinds 2012 wordt landelijk gewerkt aan herziening van het landelijke opleidingsprofiel Vormgeving. De herziening is met name gericht op de invulling van gedragsindicatoren en niet op het aanpassen van de eindkwalificaties zelf. De verwachting is dat het nieuwe landelijke profiel begin 2014 wordt vastgesteld. Door de deelname van de opleiding aan het landelijk overleg, zijn de aankomende wijzigingen reeds verwerkt in het nieuwe curriculum voor Vormgeving.

Eindkwalificaties Arts & Crafts

De eindkwalificaties voor de Ad-opleiding zijn vastgelegd in het *Opleidingsprofiel Arts & Crafts, 2013*. De opleiding hanteert zeven eindkwalificaties. In het opleidingsprofiel is tevens de relatie tussen de eindkwalificaties en de Short Cycle Dublin descriptoren gelegd. Het panel stelt vast dat de relatie tussen de eindkwalificaties en de Short Cycle Dublin descriptoren adequaat is uitgewerkt. In bijlage 1 is een overzicht van de competenties opgenomen.

In de competentiematrix is vervolgens aangegeven op welke wijze de Body of Knowledge aan de orde komt in de verschillende competenties. De Body of Knowledge and skills is beschreven op het eindniveau van de Ad. De Ad bestaat uit drie specialisaties: edelsmid, meubelmaker/interieurontwerper en modemaker. De opleiding is voornemens om per september 2014 het aantal specialisaties terug te brengen naar één, waarin mode centraal staat.

De Ad leidt op tot vormgever en de bacheloropleiding Vormgeving leidt op tot ontwerper. Het accent bij de Ad ligt op het vakmanschap en ondernemerschap. Bij de Ad-studenten is de artistieke visie eerder een gevolg van een innovatieve hantering van materiaal en techniek, dan van een concept, wat de doelstelling bij de opleiding Vormgeving is.

De Ad-afgestudeerde kan instromen in één van de 3d studierichtingen (bachelor). De student krijgt in dat geval een aangepast programma, omdat de conceptuele vaardigheden op het moment van doorstromen nog niet op het niveau van het derde jaar bacheloronderwijs zijn, terwijl vaktechnische vaardigheden juist verder zijn ontwikkeld. In het studiejaar 2013-2014 stromen de eerste Ad-afgestudeerden door naar de bacheloropleiding Vormgeving.

Betrokkenheid werkveld

De drie opleidingen hebben elk een eigen beroepenveldcommissie. Voor Vormgeving geldt dat er twee beroepenveldcommissies zijn: één voor de 3D-richtingen en één voor de 2D- en 4D-richtingen.

Het panel heeft inzicht gekregen in de samenstelling van elke commissie en stelt vast dat elke commissie een gevarieerde samenstelling kent. In elke commissie is het brede werkveld goed vertegenwoordigd.

Tijdens de visitatie heeft het panel met vertegenwoordigers van de commissies gesproken. Uit het gesprek blijkt dat het werkveld nauw betrokken is bij de opleidingen. Met name bij de ontwikkelingen van het nieuwe curriculum zijn de commissies regelmatig geconsulteerd over de voorgenomen wijzigingen. In het gesprek geven de vertegenwoordigers van de commissies aan dat zij positief zijn over de voorgenomen veranderingen. Daarnaast tonen zij zich positief over de samenwerking met de opleiding. Er wordt goed naar de input van het werkveld geluisterd door de opleidingen. Uit het gesprek en de bestudeerde notulen blijkt voor het panel dat de opleiding een betekenisvolle en nauwe relatie onderhoudt met relevante werkveldvertegenwoordigers. Met het oog op het brede profiel van de opleidingen in de toekomst, vraagt het panel de aandacht van de opleiding voor een inhoudelijk brede bezetting van de werkveldcommissie in de toekomst.

Profilering

De opleidingen profileren zich door de volgende accenten: toegepast en conceptueel, praktijkresearch, marktgericht, beroepsgericht, interdisciplinair en crossmediaal. Het panel heeft in de gesprekken tijdens de visitatie aandacht besteed aan de karakteristieken van de opleidingen. Uit de gesprekken komt naar voren dat de opleiding een heel consistente profilering kent. Studenten en docenten benoemen de toegepaste, beroeps- en praktijkgerichte invalshoek als karakteristiek van de opleidingen. Daarnaast blijkt de interdisciplinaire en crossmediale insteek van de opleidingen duidelijk uit bijvoorbeeld het Crosslab waarbinnen studenten leren media en digitale technologie crossmediaal in te zetten. Ook de vernieuwing van het curriculum is gestoeld op de profilering die de opleiding aangeeft, zo stelt het panel vast. Het panel vindt het positief dat de opleiding deze profilering sterk tot uiting brengt in de opleidingen en dat belanghebbenden deze profilering herkennen.

De opleidingen onderhouden contacten met verschillende internationale gremia, waaronder Cumulus en ELIA. Zo laten de opleidingen sinds 2012 vierjaarlijks een internationale audit uitvoeren op basis van de ELIA Tuning documents. Deelname aan de netwerken Cumulus en ELIA heeft geleid tot verschillende strategische internationale samenwerkingspartners, waaronder Emily Carr (Vancouver, Canada), Tongji University (Shanghai) en MICA (Baltimore, USA) in consortiumverband. Op programmaniveau is samenwerking met Central St. Martins (Londen, Engeland) en de Design Skolen Kolding (Kolding, Denemarken). Uit een vergelijking blijkt dat de opleidingen het meest verwant zijn met kunstacademies die toegepast van aard zijn, die crossmediaal en interdisciplinair werken en die zich actief en innoverend opstellen ten opzichte van de beroepspraktijk.

Overwegingen en conclusie

De opleidingen sluiten aan bij de landelijke eindkwalificaties en hanteren daarbij een uitgewerkte set van indicatoren. De competenties zijn adequaat gerelateerd aan de (short cycle) Dublin descriptoren. De opleidingen maken goed gebruik van de input van de werkveldadviescommissies, zo blijkt uit gesprekken en notulen.

Het panel is daarnaast positief over de profilering van de opleidingen.
Uit alle gesprekken komt hierover een bijzonder consistent beeld naar voren.

Het panel is dan ook van oordeel dat het oordeel **goed** op zijn plaats is voor de drie opleidingen.

Standaard 2 Onderwijsleeromgeving

Het programma, het personeel en de opleidingsspecifieke voorzieningen maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde eindkwalificaties te realiseren.

Bevindingen

Opbouw curriculum ABK

Het voltijdprogramma van de opleiding ABK is opgebouwd uit semesters. In het eerste semester werken studenten aan basisvaardigheden ten aanzien van onderzoeksvaardigheden, conceptontwikkeling en visuele uitdrukking. In semester 2 volgt de introductie van het vakgebied. In het derde semester verdiepen studenten hun kennis van het vakgebied aan de hand van praktijkgerichte oefeningen en opdrachten. In semester 4 krijgt de student meer ruimte voor eigen inbreng door het projectmatige karakter van het onderwijs. In het derde jaar werken studenten aan eigen projecten, externe projecten, theoriecolleges en praktijkresearch. Daarnaast kunnen studenten kiezen voor een stage of een uitwisselingsprogramma. In het vierde jaar vindt de minor plaats en daarna volgt het afstuderen. Het uitgangspunt voor de deeltijdvariant is dat studenten al over praktijkervaring beschikken, waardoor de stage en het keuzeprogramma (minor) vervallen.

Opbouw curriculum Vormgeving

Het voltijdprogramma van de opleiding Vormgeving is opgebouwd uit semesters. In het eerste semester werken studenten van alle studierichtingen aan basisvaardigheden ten aanzien van onderzoeksvaardigheden, conceptontwikkeling en visuele uitdrukking. In semester 2 staat de introductie met het vakgebied centraal. In semester 3 en 4 werken studenten aan een brede vakstudie en starten zij met het opstellen van een beginnend professioneel portfolio aan de hand van praktijkgestuurde projecten. In semester 5 werkt de student aan verdieping van het vakgebied en aan de voorbereiding op semester 6: de stage of internationale uitwisseling. In semester 7 vindt de minor plaats en daarna volgt in semester 8 het afstuderen.

Het uitgangspunt voor de deeltijdvariant is dat studenten al over praktijkervaring beschikken, waardoor de stage en het keuzeprogramma (minor) vervallen. Binnen de studierichtingen Grafisch ontwerpen en Lifestyle & design is sinds 2011-2012 tevens een Engelstalige variant gestart, die qua opbouw en onderwijsinhoud overeenkomt met de Nederlandstalige opleiding.

Opbouw curriculum Arts & Crafts

Het Ad-programma is qua studieomvang gelijkwaardig aan de eerste twee jaar van de bacheloropleiding Vormgeving. In het tweede jaar vindt een praktijkstage plaats en parallel aan de vakstudie vindt een eindproject plaats.

Opbouw nieuwe curricula

Het nieuwe programma is verdeeld over twee programma's: de vakstudie (kennisgestuurde leerlijn) en de domeinstudie (praktijk en studentgestuurde leerlijn). Het programma bestaat uit kwartalen. De vakstudie heeft elk kwartaal vier vaste onderdelen: algemeen theorie, kwartaalproject, (beeld)onderzoek, keuzemodule en studieloopbaancoaching. De domeinstudie bestaat uit vier inhoudelijke vakoverstijgende domeinen waarbinnen de student geïntegreerd met studenten van andere vakstudies aan projecten werkt.

Vertaling competenties naar programma

Een interne audit vanuit de hogeschool (2011) en een international peer review door ELIA (2012) hebben geleid tot het duidelijk uitwerken van de competenties naar niveaus. De competenties zijn vertaald naar niveaus per studiefase en vastgelegd in *Competentiematrix (2012)*. Het panel heeft van elke opleiding de competentiematrix gezien en stelt vast dat de opleidingen de vertaling van de competenties naar niveaus helder hebben uitgewerkt. De niveaus starten met niveau 0, het niveau wat de student bij het toelatingsexamen moet laten zien en eindigen bij niveau 3 (het eindniveau van de opleiding). Daarnaast is in de competentiematrix de relatie met de Body of Knowledge and Skills gelegd. Het panel is positief over de wijze waarop de opleiding de competentieopbouw gedurende de opleiding inzichtelijk heeft gemaakt. In de beschrijvingen van de lessen komen de competenties en de niveaus herkenbaar terug zo stelt het panel vast. Voor studenten is op die manier inzichtelijk aan welke competenties zij werken in de lessen. In de beschrijvingen van de lessen komen de volgende onderdelen aan bod: EC, inleiding, opdrachtbeschrijvingen, doel (niveau en competentie), theorie, reflectie, toetsing, planning en lesvorm.

Het panel heeft verschillende beschrijvingen van lessen en de competentiematrices bestudeerd en stelt op basis daarvan vast dat de programma's de beoogde competenties afdekken. Het panel merkt daarbij op dat zij de twee belangrijke competenties creërend vermogen en reflectief vermogen wat minder duidelijk heeft kunnen terugvinden in de producten en beoordelingen van studenten. Het panel is van oordeel dat deze competenties nadere aandacht behoren te krijgen in de begeleiding en beoordeling van leerprocessen en producten.

Didactisch concept en vormgeving programma

De opleidingen zijn ingericht volgens de drie leerlijnen van het Rotterdams Onderwijsmodel. In het *Opleidingsdossier Vormgeving, 2013*, het *Opleidingsdossier ABK, 2013* en het *Opleidingsprofiel Arts & Crafts, 2013* is per opleiding het ROM uitgewerkt. Per studiejaar is te zien in welke mate elke leerlijn aandacht krijgt. Uitgangspunten voor het didactisch concept zijn: de praktijk is leidend, de beroepspraktijk wordt nauw bij het onderwijs betrokken en studenten en docenten integreren in de beroepspraktijk. Verder is het onderwijs competentiegericht ingericht.

Kennis en vaardigheden vormen geen doel op zich, maar het gebruik ervan in concrete beroepssituaties staat centraal. Het panel heeft gedurende het visitatiebezoek bovenstaande didactische uitgangspunten veelvuldig in de gesprekken terug horen komen en dit laat een consistent beeld bij het panel achter. Uit de gesprekken blijkt dat de opleidingen duidelijk geworteld zijn in de praktijk en sterk zijn in het betrekken van externe opdrachtgevers bij de opleiding.

De deeltijdopleidingen werken met dezelfde leerlijnen, maar zijn iets anders ingericht. In de praktijkgestuurde leerlijn is er voor deeltijdstudenten geen mogelijkheid tot stage en de studentgestuurde leerlijn bevat alleen de studieloopbaanbegeleiding.

In de kennisgestuurde leerlijn werken studenten aan algemene theorie, praktijkresearch en vakspecifieke vaardigheden. Het panel heeft verschillende opdrachten van de vakken bestudeerd en stelt vast dat de opleiding in staat is om afwisselende en aansprekende opdrachten voor studenten te ontwikkelen. De opdrachten worden duidelijk omschreven in de beschrijvingen van het lesaanbod.

Het thema 'ondernemerschap' komt in deze leerlijn terug. Het panel heeft van afgestudeerden begrepen dat zij zakelijke aspecten graag meer terug zouden zien in de opleiding, zoals offren en factureren. Overigens heeft de opleiding voor het nieuwe curriculum een *Handreiking Ondernemerschap, 2013* uitgewerkt, waarin per studiejaar een thema gericht op ondernemerschap centraal staat.

Alle eerstejaarsstudenten (alle opleidingen) schaffen ten behoeve van de opleiding twee basiswerken over algemene kunstgeschiedenis en Europese cultuurgeschiedenis aan. Binnen de vakken (niet alleen theorievakken, maar ook de beeldende vakken) wordt vervolgens verwezen naar boeken, artikelen, websites en andere vakliteratuur. Van studenten wordt verwacht dat zij deze bronnen actief gebruiken in onderzoek en beeldend werk. In de beschrijving van het lesaanbod heeft het panel de verwijzing naar literatuur duidelijk aangetroffen. In de omschrijving van de lessen is aangegeven welke artikelen studenten moeten bestuderen voor de les.

Het panel heeft wat moeite gehad met het verkrijgen van een compleet beeld van het theoretisch aanbod in de gehele curricula. Op verzoek van het panel heeft de opleiding overzichten ter beschikking gesteld. Daarnaast heeft zij een document voor het nieuwe curriculum onder de aandacht van het panel gebracht. Op basis van bestudering van deze bronnen stelt het panel vast dat de opleiding voldoende aandacht heeft voor theorie in het curriculum. Er wordt duidelijk verwezen naar actuele bronnen, zoals artikelen en websites. Studenten geven in het gesprek met het panel aan dat zij de mediatheek gebruiken voor relevante tijdschriften en de databases met artikelen.

In het vak Praktijkresearch (sinds 2010) heeft de rol van theorie en onderzoek vorm gekregen. In deze opzet ligt de nadruk op onderzoeksvaardigheden en de verbinding tussen praktisch werken en theorievorming. Het panel heeft de (beleids-)notities ten aanzien van onderzoeksvaardigheden voor zowel het oude als het nieuwe curriculum bestudeerd. De visie op praktijkgericht onderzoek is voor het nieuwe curriculum (*Onderzoek binnen het onderwijs 2013-2014*) helder uitgewerkt. Voor het oude curriculum was de visie en concrete invulling wat minder duidelijk, aldus het panel.

Bij de bestudering van de scripties van studenten heeft het panel kanttekeningen geplaatst bij de praktische onderzoeksvaardigheden van studenten (standaard 3). Met name het opstellen van een goede onderzoeksvraag, de verantwoording van de methode en de koppeling met literatuur zijn aspecten waar het panel opmerkingen over maakt. Gezien de ontwikkelingen in het nieuwe curriculum en de visie van de opleiding, heeft het panel er vertrouwen in dat dit aspect in de nabije toekomst zal verbeteren.

In de praktijkgestuurde leerlijn werken studenten aan praktijkopdrachten. Er zijn algemene vakken die door alle studenten gevolgd worden, maar ook studierichtings specifieke vakken. Voorbeelden van algemene vakken en projecten zijn: Beeld en Idee, Crosslab, Stadslab (ABK) en externe praktijkopdrachten. Crosslab is een opleidingsoverstijgend programma waarin technologische innovatie en de invloed van media op de kunst- en ontwerp praktijk centraal staan. Stadslab is georganiseerd rond de relatie tussen kunst en openbare ruimte. De externe praktijkopdrachten worden in overleg met externe opdrachtgevers en partijen opgesteld. Opdrachtgevers van praktijkopdrachten zijn bijvoorbeeld: Rijkswaterstaat (A20, 2011) en Havenbedrijf Rotterdam (Zichtbaarheid van de haven, 2012).

Onderdeel van de praktijkgestuurde leerlijn is tevens de stage. De stage bij ABK bestaat voornamelijk uit door de opleiding beschikbaar gestelde groepsateliers, waar studenten een professionele werkomgeving voor zichzelf creëren. Een stage is in de opleiding ABK niet verplicht. Studenten mogen in het derde jaar wel voor een stage kiezen.

Voor de opleiding *Vormgeving* geldt dat de stage plaatsvindt in semester 6. Ter voorbereiding op het vinden van een juiste stageplaats, organiseert de opleiding een portfolioavond. Studenten presenteren daar hun portfolio aan potentiële stagebieders en kunnen contact leggen voor een eventuele stage. Uit het gesprek met studenten blijkt dat zij deze portfolioavond zeer waarderen. Studenten gebruiken deze avond ook om feedback te krijgen op hun portfolio en zich zo verder te ontwikkelen.

In de *Stagegids Vormgeving 2012-2013* zijn de voorwaarden voor de stageplaats en het stageproces helder uitgewerkt. De stage beslaat 30 EC. Tijdens de stage wordt de student bezocht door een docent van de opleiding, dat kan ook de studieloopbaanbegeleider zijn.

Daarnaast zijn er tijdens de stage terugkomdagen waar de studenten hun werk aan elkaar presenteren. Het panel heeft verschillende stageverslagen van Vormgeving bestudeerd en vindt de verslagen informatief, enthousiast en rijk geïllustreerd. Aan het gebruik van de Nederlandse taal mag de opleiding meer aandacht besteden. Qua inhoud zijn de stageverslagen wat van een vormgevingsstudent verwacht mag worden. Qua vormgeving is het panel van mening dat de studenten daar extra aandacht aan mogen schenken.

In het derde semester van het *Ad-programma* vindt de praktijkstage plaats. Studenten zoeken zelf een stageplaats en zijn in de stage betrokken bij een werkproject uit de praktijk waarin ambachtelijke expertise wordt gedeeld met een vormgever. Het werkproject bestaat uit 7EC en de jobcoach brengt ten minste een bezoek aan de stageplaats. Het stageproces is duidelijk vastgelegd in de *Stagehandleiding Arts & Crafts, juni 2013*.

In de studentgestuurde leerlijn bestaat uit keuzemodules, de minor en de studieloopbaancoaching. De begeleiding van studenten is geregeld via drie kanalen: studieloopbaancoaching, peercoaching en ondersteunend onderwijs.

Elke student wordt door de studieloopbaancoach begeleid bij de studievoortgang. Er zijn in de opleiding periodiek momenten gereserveerd om over de studievoortgang te spreken. Elk studiejaar zijn er vier individuele gesprekken tussen de student en de begeleider. Studenten worden gedurende de opleiding door dezelfde studieloopbaanbegeleider begeleid. Zij kunnen bij de begeleider terecht met studiegerelateerde vragen en persoonlijke problemen. Met persoonlijke kwesties kunnen studenten ook bij de studentendecaan terecht. Studenten geven in het gesprek met het panel aan dat zij tevreden zijn met de begeleiding die zij krijgen. Studenten geven tevens aan dat de studieloopbaanbegeleider goed overlegt met docenten.

De peercoaching bestaat uit ouderejaars studenten die jongerejaars begeleiden. De begeleiding kan inhoudelijk zijn, maar kan ook gaan om bijvoorbeeld leren studeren. Daarnaast vindt ondersteunend onderwijs plaats, voor de vakken Nederlands en Engels, voor studenten die een onvoldoende voor het startassessment hebben behaald. Het startassessment is verplicht voor alle studenten in het eerste jaar. Studenten kunnen daarnaast hogeschoolbrede ondersteunende cursussen volgen voor bijvoorbeeld faalangst. Voor deeltijdstudenten geldt hetzelfde beleid ten aanzien van de studieloopbaanbegeleiding. Doorgaans wordt daar wel anders invulling aan gegeven vanwege de tijd die studenten naast de opleiding aan hun werk besteden. In de studieloopbaanbegeleiding is hier voldoende aandacht voor, zo geven de studenten in het gesprek aan.

Het panel stelt vast dat de opleidingen de begeleiding van studenten goed geregeld hebben. Studenten van de drie opleidingen zijn positief over de begeleiding en geven aan dat zij worden opgemerkt bij studievertraging.

Toelating

De toelatingsprocedure is procesmatig voor elke opleiding met bijbehorende varianten gelijk, inhoudelijk is de toelating gebaseerd op de opleiding waarvoor een toelating aangevraagd wordt. Voor de Ad Arts & Crafts is hierbij extra aandacht voor de ambachtelijke vaardigheden. De toelatingseisen en de toelatingsprocedure zijn vastgelegd in de opleidingsprofielen van de betreffende opleiding. Voor toelating tot de opleiding legt de kandidaat een toelatingsexamen af. Op de toelatingdag werken studenten op de academie aan twee opdrachten, twee assessoren bekijken het meegebrachte portfolio en spreken met de kandidaat. De totaalscore van de student leidt uiteindelijk tot toelating of afwijzing. Voorgaande werkwijze is voorafgaand aan het nieuwe curriculum ingevoerd. De eerste ervaringen van de docenten zijn zeer positief: door de uitgebreidere toelatingsprocedure zijn studenten zich bewuster van de inhoud van de opleiding en hun positie daarbij. Met name ten opzichte van de procedure in het oude curriculum (toelatingsgesprek), zo blijkt uit het gesprek met docenten.

Docenten

Bij de opleiding ABK zijn 14 vaste en 19 tijdelijke docenten werkzaam (totaal 3,2 fte). Bij de opleiding Vormgeving (inclusief de Ad) zijn 50 vaste en 74 tijdelijke docenten werkzaam (totaal 12,8 fte). De gemiddelde aanstellingsomvang van docenten is klein (ongeveer 0,36 ft). Docenten van de opleidingen werken zowel in de voltijd als de deeltijdvariant. De docenten werken een aantal uur op de opleiding en werken daarnaast in de beroepspraktijk. Daarmee is de verbinding tussen de opleiding en de actuele beroepspraktijk sterk.

De keerzijde is dat deze docenten veelal over weinig didactische vaardigheden beschikken. De opleiding heeft hierop een Quickstartcursus verplicht gesteld voor elke startende docent. Voordat docenten in vaste dienst komen volgen zij een didactische training bij Hogeschool Rotterdam. Het panel is positief over de wijze waarop de opleiding didactische vaardigheden verplicht stelt voor docenten. In de gesprekken met het panel tonen studenten zich tevreden over de docenten, zowel vakinhoudelijk als didactisch. Studenten noemen de samenstelling van de docententeams evenwichtig.

Het panel heeft een samenvatting van de cv's van de docenten Vormgeving bestudeerd en stelt vast dat de docenten gekwalificeerd zijn voor het geboden onderwijs. Er is voldoende diversiteit in het team en de docenten voeren, naast hun onderwijsaanstelling, werkzaamheden in de beroepspraktijk uit. De kwalificaties van de docenten passen bij de vakken die docenten verzorgen. Uit de bestudering van een samenvatting van cv's van de docenten ABK komt eenzelfde beeld naar voren. Het team is gekwalificeerd voor het geboden onderwijs. In het team is voldoende didactische ervaring aanwezig, daarnaast zijn de docenten actief in het werkveld. Voor fotografie valt op dat er veel nieuwe docenten zijn aangetrokken als gevolg van de verplaatsing van vormgeving naar ABK. De opleidingen zetten daarnaast regelmatig gastdocenten in. Studenten grafisch ontwerpen noemen bijvoorbeeld dat bij elke projectstart een gastdocent aanwezig is.

Het aandeel docenten met een masterdiploma ligt bij de opleiding Vormgeving op 27,5% en bij de opleiding ABK op 14%. De academie streeft er naar om in 2016 50% vaste docenten in dienst te hebben met een masterdiploma. Van het docententeam Vormgeving doen acht hoofddocenten onderzoek binnen het kenniscentrum Creating 010. Bij de opleiding ABK zijn er nog geen hoofddocenten met een dergelijke betrekking. Uit de gesprekken met studenten blijkt dat zij het kenniscentrum niet kennen. Het panel stelt vast dat de verbinding met het kenniscentrum Creating 010, met name bij de opleiding ABK, vergroot kan worden. De opleiding zou daarmee bijvoorbeeld excellente studenten een extra uitdaging kunnen bieden.

Het personeelsbeleid van de Ad valt formeel onder de Rotterdam Academy. De meeste docenten zijn echter vanuit de opleiding Vormgeving gedetacheerd. Daarnaast is een docent gedetacheerd vanuit de Vakschool Schoonhoven. Het panel heeft ook uit de gesprekken met Ad-studenten vernomen dat zij tevreden zijn over de docenten.

Het panel heeft kennisgemaakt met enthousiaste en open docententeams. Uit de gesprekken blijkt een grote passie voor het vak en betrokkenheid bij de opleiding en de studenten. Studenten geven in het gesprek met het panel aan dat zij zeer tevreden zijn met de docenten, hetgeen ook blijkt uit de resultaten van evaluaties.

Voorzieningen

Het panel is rondgeleid in het gebouw aan de Blaak 10 te Rotterdam. Het panel stelt vast dat alle voorzieningen die nodig zijn om het onderwijs te verzorgen ruimschoots aanwezig zijn. Het panel is diep onder de indruk van de werkplaatsen waarover de opleidingen beschikken. De werkplaatsbegeleiders hebben een enthousiaste en betrokken indruk bij het panel achtergelaten.

Zij zijn duidelijk betrokken bij het ondersteunen van de studenten bij het uitwerken van hun ontwerpen. Studenten krijgen de ruimte om te experimenteren in de werkplaatsen. De opleiding verdient een compliment voor de wijze waarop zij studenten in staat stelt op een goed begeleide manier te experimenteren met allerlei apparatuur en materialen in de werkplaatsen.

In de gesprekken geven studenten aan dat zij tevreden zijn over de werkplaatsen en dat het voor sommige studenten de keuze voor de opleiding in positieve zin heeft beïnvloed.

Studenten tonen zich tevens positief over de mediatheek. Er zijn voldoende tijdschriften en boeken aanwezig. Daarnaast maken studenten gebruik van databases die de opleidingen beschikbaar stellen. Studenten zijn wat minder te spreken over de hoeveelheid groepsruimte op de locatie Wijnhaven.

Vanwege de wijzigingen in het curriculum staat er een verbouwing op het programma voor de komende jaren. Een voordeel daarvan is bijvoorbeeld dat de textielwerkplaats dichterbij de modewerkplaats gesitueerd wordt.

Overwegingen en conclusie

Het panel stelt vast dat de opleidingen samenhangende programma's hebben uitgewerkt die goed in elkaar zitten. De programma's stellen de studenten in staat de beoogde eindkwalificaties te behalen. De opleidingen hanteren actuele bronnen in het onderwijsaanbod en hanteren een consistent didactisch uitgangspunt. Verder vindt het panel de relatie met de beroepspraktijk een sterk punt van de opleiding. De opleiding maakt gebruik van aansprekende en praktijkgerichte opdrachten. De begeleiding van studenten is goed geregeld. De samenhang in de opleidingen wordt versterkt doordat de opleidingen over een gekwalificeerd docententeam beschikken. De docenten hebben een enthousiaste en open indruk op het panel gemaakt. Het panel geeft de opleidingen een compliment over de wijze waarop zij de werkplaatsen inzetten in het onderwijs. Studenten hebben de mogelijkheid om te experimenteren in de goed geoutilleerde werkplaatsen waarbij zij worden begeleid door enthousiaste en betrokken werkplaatsbegeleiders.

Het panel heeft enkele punten ter verbetering voor de opleidingen geconstateerd. Daaronder valt de aandacht voor ondernemerschap in het programma. En het versterken van de relatie met het kenniscentrum Creating 010 en daarmee het vergroten van de mogelijkheden voor excellente studenten. Daarnaast mag er meer aandacht komen voor praktijkgericht onderzoek. Overigens vindt het panel de invulling in het nieuwe curriculum veelbelovend. Het panel heeft immers de punten die zij ter verbetering heeft geconstateerd in het nieuwe curriculum geagendeerd gezien. De vernieuwingsoperatie en alle inspanningen van docenten en studenten daarbij ziet het panel als een lerend resultaat van de instelling. Deze collectieve en instructieve onderneming draagt bij aan de scholing, beroepsvorming en het verbeteren en vernieuwen van de eigen leeromgeving. Het panel vindt dit een bewonderenswaardige actie die uitgevoerd werd gedurende de periode waar het panel een uitspraak over doet.

Het panel komt op basis van bovenstaande overwegingen voor de twee bacheloropleidingen met bijbehorende varianten tot het oordeel **goed**.

Het panel is onder de indruk van het Ad-programma. Het programma is heel duidelijk en goed uitgewerkt. Studenten wordt een uitdagend programma geboden. Het panel vindt met name de inhoudelijke benadering positief.

Uit de gesprekken met het management en de docenten blijkt dat de opleiding als een goed geoliede machine werkt. Ook studenten konden hun keuzes in gesprekken met het panel goed verwoorden. De opdrachten zijn helder en duidelijk uitgewerkt en studenten werken gedurende de opleiding verder aan hun ambachtelijke vaardigheden. Het panel vindt het docententeam zeer adequaat samengesteld. De Ad maakt gebruik van de voorzieningen van de academie en ook daar is het panel, net als bij de bacheloropleidingen, zeer positief over.

Het panel komt op basis van bovenstaande overwegingen voor de Ad tot het oordeel **goed**.

Standaard 3 Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties

De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing en toont aan dat de beoogde eindkwalificaties worden gerealiseerd.

Bevindingen

Systeem van toetsing

Het toetsbeleid van de opleidingen is vastgelegd in de notitie *Competentie- en professiegericht toetsen 2012-2013, april 2011*. Samen met de Onderwijs en Examenregeling vormt het document de basis voor de toetsing in de opleidingen. Het uitgangspunt voor de toetsing vormt de verwerving van competenties en de voorbereiding op de beroepspraktijk.

Elke opleiding heeft in een eigen toetsplan de uitgangspunten uit het toetsbeleid verwerkt. In de toetsplannen zijn de volgende onderdelen opgenomen: toetsvormen, de relaties tussen de toetsen en de eindkwalificaties en een overzicht van de beoordelingsformulieren.

De opleiding heeft in de kritische reflectie de relatie tussen de leerlijnen, de vakken, de competenties en de toetsvormen uitgewerkt. De opleidingen hanteren verschillende toetsvormen, zoals: de mondelinge toets, het portfolio, de presentatie, de digitale toets, de schriftelijke toets (opdrachten, essays, deeltoetsen), het verslag en het assessment (integrale beoordeling). Het panel is positief over de verschillende vormen van toetsing die de opleiding inzet. De verschillende vormen van toetsing leiden tot een gevarieerd toetsaanbod. Het panel heeft verschillende toetsen en opdrachten bestudeerd en daarin constateert het panel een duidelijke opbouw in complexiteit. De opdrachten en toetsen zijn duidelijk geformuleerd en zijn inhoudelijk gerelateerd aan de lesstof. Het panel is positief over de opdrachten en toetsen die zij bestudeerd heeft.

Alle onderwijseenheden worden per semester apart beoordeeld door de docent. Na een onderwijsperiode (kwartaal) vindt een informele beoordeling plaats, waarmee de student inzicht krijgt in zijn voortgang. De tussentijdse feedback op opdrachten, projecten en verslagen zijn een vorm van formatief toetsen.

Het geeft de student immers inzicht in de voortgang van zijn ontwikkeling. De formele, summatieve beoordeling vindt aan het eind van een semester plaats in de vakbeoordeling. De vakbeoordeling wordt door de docent uitgevoerd op basis van de beoordelingscriteria (toetsplan).

Naast de vakbeoordeling vindt aan het eind van ieder semester een integrale beoordeling plaats. In de integrale beoordeling staat de ontwikkeling van de student ten opzichte van de competenties centraal. Het team van kernvakdocenten, studieloopbaancoaches en afdelingsdocenten beoordeelt de voortgang, het werk en de inzichten aan de hand van het beoordelingsformulier waarin de relatie met de competenties is gelegd. Studenten ontvangen zowel mondeling als schriftelijk feedback.

De Ad hanteert dezelfde uitgangspunten voor de toetsing als de bacheloropleidingen. Alle vakken worden aan het eind van de eerste drie semesters individueel op het inhoudelijke resultaat van de student getoetst door de vakdocent. Daarnaast vindt aan het eind van elk semester een integrale beoordeling plaats door het docententeam.

Studenten zijn positief over de toetsing en beoordeling in de gesprekken met het panel. Zij geven aan dat het proces zwaar meeweegt in de beoordeling en dat zij een concept goed moeten kunnen onderbouwen. Studenten vinden de criteria duidelijk en geven aan dat in de beoordeling één lijn wordt getrokken. Daarnaast zijn studenten positief over de feedback die zij van de docenten ontvangen. Bij een onvoldoende beoordeling helpt de feedback studenten om bij een herkansing een voldoende te kunnen halen.

Het panel vindt het positief dat studenten gedurende de opleiding veelvuldig feedback ontvangen van de docenten. Daarbij vraagt het panel aandacht voor het beter vastleggen van deze feedback, zodat de voortgang van de studenten beter navolgbaar is. Het panel is er op basis van de gesprekken van overtuigd dat studenten goede feedback krijgen, maar heeft de schriftelijke vertaling hiervan gemist in de verschillende beoordelingsformulieren. De formulieren zijn soms gedeeltelijk ingevuld of het ontbreekt aan tekstuele feedback.

Examencommissie

Er is een examencommissie voor de gehele academie, waarbinnen de opleidingen vertegenwoordigd zijn. De examencommissie bestaat uit zes leden en een secretaris. Uit het gesprek blijkt dat de examencommissie haar taken in onafhankelijkheid kan uitvoeren. Het panel heeft het *Jaarverslag 2011-2012* van de examencommissie ingezien en stelt vast dat de examencommissie haar taken ten aanzien van het verlenen van vrijstellingen en het behandelen van fraudegevallen zorgvuldig uitvoert.

De examencommissie heeft enkele taken ten aanzien van het beoordelen van de kwaliteit van tentamens en examens gemandateerd aan de toetscommissies. Er zijn twee toetscommissies binnen de academie: één voor de opleidingen die onder kunst en vormgeving vallen en één voor de masteropleidingen. Met ingang van studiejaar 2013-2014 is er één toetscommissie voor alle opleidingen. De toetscommissie bestaat uit zes leden die de verschillende opleidingen vertegenwoordigen.

De toetscommissies bestaan inmiddels anderhalf jaar en in deze periode hebben zij zich met name beziggehouden met scholing van de leden van de commissie en het bestuderen van de relatie tussen de toets en de beoogde competenties/indicatoren.

De toetscommissie heeft enkele steekproeven uitgevoerd bij de beoordelingen van studenten. Uit de steekproef van twintig examendossiers kwam naar voren dat de kwaliteit van het oordeel en de zorgvuldigheid van de beoordelingen goed op orde is. De komende periode gaat de toetscommissie de opleidingen ondersteunen bij vraagstukken ten aanzien van toetsing bij de ontwikkeling van het nieuwe curriculum.

Het panel stelt vast dat de werkzaamheden van de toetscommissie zich in een beginstadium bevinden. Gezien de periode dat de toetscommissie actief is, heeft zij haar taken voortvarend opgepakt. Het panel zet vraagtekens bij de daadwerkelijke invloed die de toetscommissie heeft bij het borgen van de kwaliteit van de toetsing van alle opleidingen van de academie. Het panel wil daarnaast opmerken dat het steekproefsgewijs beoordelen van de kwaliteit van tentamens en examens versterkt kan worden, ook gedurende de uitrol van het nieuwe curriculum. Het panel vraagt zich daarbij af of één toetscommissie voor alle opleidingen daarvoor voldoende invloed, omvang en tijd beschikbaar heeft.

Realisatie beoogde eindkwalificaties

Het systeem van afstuderen is gelijk voor de voltijd en de deeltijdvarianten van de opleidingen. Het laatste semester van de opleiding *Vormgeving* is de afstudeerperiode. Alle competenties worden op eindniveau getoetst bij het afstuderen. De competentie 'samenwerken' wordt gedeeltelijk ook in de stage op eindniveau getoetst. Elke student studeert af met meerdere afstudeerproducten: een theoretisch onderzoek, een eindpresentatie en, afhankelijk van de studierichting, één of meerdere praktijkopdrachten. De afstudeerfase voor *ABK* beslaat het gehele vierde studiejaar. Studenten werken aan een zelfgeïnitieerd oeuvre van werken en een scriptie naar aanleiding van een theoretisch onderzoek. Vervolgens presenteert de student de werken en de scriptie aan een team van examinatoren.

Het afstuderen bij de *Ad Arts & Crafts* bestaat uit vier onderdelen: een scriptie, twee eindexamenopdrachten en de presentatie. De onderdelen mogen met elkaar verweven zijn en kunnen gaan over hetzelfde onderwerp.

Elke studierichting heeft een eigen afstudeerhandleiding waarin het afstudeerproces voor studenten duidelijk is uitgewerkt, zo stelt het panel vast. In het afstudeerproces werkt de student aan de verschillende afstudeerproducten en wordt daarbij begeleid door de afstudeerbegeleider.

Ongeveer zes weken voor het eindexamen vindt bij beide bacheloropleidingen een groen-licht vergadering plaats. Het docententeam bekijkt wat het tussentijdse niveau van de student en bepaalt of de student voldoende niveau heeft om aan het eindexamen te kunnen deelnemen. De student ontvangt hierbij feedback over wat eventueel nog nodig is om het niveau te behalen. Uit het gesprek met studenten blijkt dat deze vergadering geen formele consequenties voor de student heeft. Indien de student geen groen licht krijgt kan hij alsnog opgaan voor het eindexamen. Uit het gesprek met de examencommissie blijkt tevens dat deze tussentijdse beoordeling geen formele status heeft. In hetzelfde gesprek is aangegeven dat in het nieuwe curriculum de formele status wel wordt toegekend aan de groen-licht vergadering. Het panel is positief over deze wijziging.

Oordeel panel afstudeerdossiers

Het panel heeft van de opleiding *ABK* drie dossiers bestudeerd die door de opleiding zijn geselecteerd. Daarnaast heeft het panel uit een overzichtslijst van afgestudeerden van de afgelopen twee jaar zeven dossiers geselecteerd. De totale selectie betrof drie deeltijdstudenten en zeven voltijdstudenten. Van de opleiding *Vormgeving* heeft het panel drie dossiers bestudeerd die door de opleiding zijn geselecteerd. Daarnaast heeft het panel uit een overzichtslijst van afgestudeerden van de afgelopen twee jaar negen dossiers geselecteerd. Daarbij is rekening gehouden met een spreiding over de studierichtingen. De totale selectie betrof drie deeltijdstudenten en negen voltijdstudenten. Het panel heeft van de *Ad* twee dossiers bestudeerd die door de opleiding zijn geselecteerd. Daarnaast heeft het panel uit een overzichtslijst van afgestudeerden twee dossiers geselecteerd.

Bij de selectie van afstudeerdossiers heeft zowel de opleiding als het panel rekening gehouden met spreiding van beoordelingen. Het panel heeft dossiers van voldoende, goede en excellente studenten bestudeerd. Naast het bestuderen van de dossiers, heeft het panel de praktijkwerken van de studenten op locatie bekeken op een expositie.

Het panel heeft in zijn bestudering van de afstudeerdossiers weinig verschillen geconstateerd tussen de varianten voltijd en deeltijd van beide opleidingen. Het verschil dat het panel heeft geconstateerd is niet zo zeer kwalitatief, maar eerder verschillend in benadering. De afstudeerwerken van de deeltijdstudenten zijn meer ontstaan vanuit een ambachtelijke, creërende benadering. De werken van de voltijdstudenten tonen meer engagement. De constatering over de scripties zijn algemeen van aard voor de opleidingen. De bevindingen over het praktijkwerk zijn verschillend.

Het panel heeft de scripties van de studenten bestudeerd en komt daarin grote verschillen tegen. Er zijn goede aansprekende voorbeelden van scripties met een duidelijke onderzoeksvraag en een heldere verantwoording van de onderzoeksmethode. Het panel heeft ook scripties gezien waarin deze onderdelen minder duidelijk aanwezig waren. In het algemeen vraagt het panel aandacht van de opleiding voor het taalgebruik van studenten in de scripties. Het panel heeft bovenstaande bevindingen overigens teruggezien in het cijfer dat de opleiding aan de scriptie toekende. Bij *vormgeving* is het panel opgevallen dat de *vormgeving* van de scriptie of andere theoretische uitingen van studenten niet altijd conform de verwachtingen van het panel waren. Het panel vindt dat in elke uiting van de student de houding als vormgever naar voren moet komen.

Naast de scripties heeft het panel praktijkwerk van studenten bekeken. Voor *ABK* geldt dat er aantrekkelijke diversiteit in benaderingen in de werken te zien is en dat er samenhang in beeld, uitvoering en reflectie is. Het gepresenteerde werk is adequaat in de context van de hedendaagse beeldende kunst, alle belangrijke artistieke vraagstukken (sociaal-esthetisch, ambacht versus concept, het kunstwerk in een mediaal netwerk van betekenissen) waren terug te vinden. De studenten zijn omgevingsgericht en bewust van de maatschappelijke tendensen. Hoewel de presentatie hier en daar in contrast stond met de manier waarop het werk buiten de Academie aangetroffen kan worden, was vooral uit de vervolgstudies die studenten zijn gaan doen, duidelijk dat men zich kan meten met wat in het algemeen de eis is.

Uit de gesprekken met begeleidende docenten, bij het werk, kwam wel naar voren dat de kritische distantie die een docent behoort aan te nemen, niet altijd in praktijk wordt gebracht, aldus het panel.

Voor de praktijkwerken van *Vormgeving* vond het panel de werken divers, geëngageerd, van praktisch tot inspirerend. Het werk was concreet, degelijk en duidelijk. Inhoudelijk sluit het werk goed aan bij sociaal maatschappelijke vraagstukken van deze tijd, maar de relatie tussen het vraagstuk/probleem en gekozen medium is niet altijd helder. Verder miste het panel in verschillende gevallen een uitwerking vanuit welke context een opdracht werd onderzocht en uitgewerkt. Het panel is van oordeel dat men zich kan meten met wat in het algemeen de eis is.

Het panel is onder de indruk van de praktijkwerken van de *Ad*. Het panel vindt de werken goed en gedegen. Goed vormgegeven objecten vragen om een groot bewustzijn van materiaal en de mogelijkheden daarvan. Ook is inzicht in de werking van apparatuur noodzakelijk zonder dat het per se moet dat een vormgever de, of zelfs alle, apparatuur volledig beheerst. Bij de *Ad* gaat dit bewustzijn en inzicht samen met zichtbaar gevoel voor hoe de gebruikers met de objecten om kunnen gaan, daarom is er sprake van een goed niveau, zo stelt het panel vast. De presentatie liet interessante eindprojecten zien die tonen dat de studenten met grote vaardigheid de ondersteunende vormgevingspraktijk in kunnen gaan. Het panel heeft inventieve concepten in een aantrekkelijke uitvoering aangetroffen. Uit alle bekeken werken bleek een mooie samenhang tussen een ambachtelijke en inhoudelijke benadering die resulteerde in spannend, eigenzinnig werk. De studenten hebben vanuit een praktische benadering een artistieke visie ontwikkeld die gedragen wordt door het werk en een duidelijke aanvulling is op hun vooropleiding zo melden studenten het panel in gesprekken. De praktijkwerken zijn ambachtelijk en bevatten de elementen die de *Ad*-opleidingen zo bijzonder maken (vakmanschap, handenarbeid). Het werk sluit zeer goed aan op de opleiding. Het werk was grotendeels van hoog niveau. De cijfers die de opleiding aan het werk toekende kwamen volledig overeen met de cijfers van het panel.

Door de combinatie van de scriptie en het praktijkwerk stelt het panel vast dat de beoogde eindkwalificaties behaald worden. Het panel wil daarbij aanbevelen om de scriptie en het praktijkwerk beter op elkaar aan te laten sluiten.

Beoordeling afstudeerwerk

Studenten worden bij het afstuderen beoordeeld op de competenties van de opleiding. Per examenonderdeel wordt een beoordelingsformulier ingevuld waarin de relevante competenties zijn opgenomen. Bij het eindexamen is expliciet de relatie met alle competenties gelegd, zo stelt het panel vast.

Het panel heeft de beoordelingsformulieren van de afstudeerdossiers bestudeerd en stelt in het algemeen vast dat de verantwoording van een cijfer of de geschreven feedback aan een student niet overal consistent wordt ingevuld. Het panel heeft goede voorbeelden gezien, waarbij per onderdeel een duidelijke verantwoording van het oordeel is opgenomen en het oordeel voor het panel navolgbaar was. Het panel heeft ook voorbeelden gezien waarin deels een toelichting is gegeven en voorbeelden waarin een toelichting volledig ontbreekt.

Het panel heeft deze constatering niet kunnen herleiden tot een bepaalde variant of opleiding. Daarom vraagt het panel aan de opleidingen om aandacht te geven aan een consistente werkwijze in deze. Overigens wil het panel hierbij opmerken dat afgestudeerden in het gesprek hebben aangegeven dat zij mondeling goede feedback van docenten ontvangen.

Het panel vond in verschillende gevallen de beoordelingen van afzonderlijke praktijkproducten aan de hoge kant. Het panel heeft de indruk uit verschillende gesprekken dat de docenten het ontwikkelproces, dat de student doormaakt, zwaar laten meewegen in de beoordeling en dat de beoordeling voor de producten daardoor hoger kan uitvallen dan wanneer een beoordelaar de student niet kent. Het panel benadrukt dat de studenten de competenties zonder twijfel behalen. Bovenstaande is met name gebaseerd op hoge beoordelingen (>8,0). Het panel is er van overtuigd dat de opleiding de ondergrens van voldoende of onvoldoende adequaat bewaakt. Dat maakt het panel onder andere op uit het bestuderen van verschillende dossiers waarbij de student pas na een herkansing is geslaagd.

Uitzondering op bovenstaande is de Ad, daarbij was het panel het volledig eens met de beoordelingen die de opleiding aan studenten gaf.

De beoordeling van het eindexamen wordt door ten minste twee praktijkdocenten, één theorie docent en een extern deskundige uitgevoerd. De externe deskundige bewaakt een objectieve procesgang bij de beoordeling en heeft een adviserende rol ten aanzien van de beoordeling. Het panel vindt het positief dat de opleiding een externe deskundige betreft bij de beoordeling van de student, maar pleit voor een beoordelende rol voor deze externe betrokkene. De opleidingen hebben in de kritische reflectie aangegeven dat zij internationale externe beoordelaars berekken bij de beoordeling. De opleiding is voornemens om deze beoordelaars formeel door de examencommissie te laten benoemen en daarmee een beoordelende stem in de beoordeling te geven. Het panel juicht deze ontwikkeling toe.

Werkveld

Het panel vindt de nominaties voor en toekenning van belangrijke prijzen in het werkveld van afgestudeerden tevens een indicator voor gerealiseerde kwaliteit van de opleiding. Het panel heeft overzichten van de toegekende prijzen en awards van (oud-)studenten ingezien van de laatste twee jaar. Daaruit blijkt dat afgestudeerden van alle studierichtingen (vormgeving en ABK) prijzen winnen. Het panel vindt dat een belangrijke constatering, omdat de opleidingen daarmee in de breedte aantonen dat zij prijswinnende studenten afleveren. De prijzen die de studenten winnen, zijn prijzen die er toe doen in het werkveld. De ABK-studenten blijven na hun opleiding zichtbaar in het werkveld, ze studeren door op toonaangevende instituten en zijn actief en ondernemend in het ontwikkelen van nieuwe vormen en podia om kunst te tonen.

Het panel merkt verder op dat het werkveld tevreden is met de afgestudeerden van de opleidingen. De afgestudeerden van de opleidingen zijn te typeren als positief, adequate werkers en zijn praktisch gericht. Afgestudeerden zijn omgevingsgericht en zijn sterk in het inspelen op gebeurtenissen om hen heen.

Overwegingen en conclusie

De opleidingen hebben het toetsbeleid duidelijk uitgewerkt in verschillende toetsplannen per studierichting. De opleidingen hanteren een gevarieerd toetsaanbod, zo stelt het panel vast. De opdrachten en toetsen zijn duidelijk geformuleerd en zijn inhoudelijk gerelateerd aan de lesstof. Het panel constateert een duidelijke opbouw in complexiteit in de toetsing van de opleidingen.

Bij de beoordelingen van studenten zijn gedurende de opleiding en ruime hoeveelheid docenten betrokken. Studenten ontvangen mondeling goede feedback van docenten. Het panel vraagt de aandacht van de opleidingen om deze feedback beter vast te leggen. Daarmee doelt het panel tevens op de eindbeoordeling van studenten. Het panel heeft goede voorbeelden gezien, maar vraagt aandacht voor een grotere consistentie in het toelichten van de beoordeling en het schriftelijk vastleggen daarvan.

Het eindexamen van de studenten bestaat uit een scriptie, een presentatie en, afhankelijk van de studierichting, uit één of meerdere praktijkwerken. Het panel stelt vast dat de studenten de beoogde eindkwalificaties behalen. Het panel heeft aansprekende voorbeelden van scripties gezien en vindt de praktijkwerken van voldoende niveau. Het panel heeft tevens scripties gezien waarin de vraagstelling en verantwoording van de methodiek verbeterd moet worden. Het panel vraagt daarnaast aandacht van de opleiding voor een grotere relatie tussen de scriptie en het praktijkwerk.

Ten aanzien van het praktijkwerk vond het panel de beoordeling van de opleiding soms aan de hoge kant. Waarbij het panel tevens opmerkt dat de opleiding de grens tussen voldoende en onvoldoende adequaat bewaakt.

De borging van de toetsing kan wat het panel betreft versterkt worden. Het panel zet vraagtekens bij de daadwerkelijke invloed die de toetscommissie heeft bij het borgen van de kwaliteit van de toetsing van alle opleidingen van de academie. Het steekproefsgewijs beoordelen van de kwaliteit van tentamens en examens kan versterkt worden, ook gedurende de uitrol van het nieuwe curriculum. Het panel vraagt zich daarbij wel af of daarvoor in de huidige samenstelling van de toetscommissie voldoende omvang en tijd beschikbaar is.

Samenvattend stelt het panel vast dat de opleiding over een adequaat systeem van toetsing beschikt en dat studenten de beoogde eindkwalificaties behalen. Het panel heeft daarbij enkele aandachtspunten geconstateerd, zoals een grotere relatie tussen de scriptie en het praktijkwerk, het beter vastleggen van feedback aan studenten en de borging van de toetskwaliteit.

Het panel komt op basis van bovenstaande overwegingen tot het oordeel **voldoende** voor beide bacheloropleidingen met bijbehorende varianten.

Ten aanzien van de Ad heeft het panel enkele deels aanvullende bevindingen. Het panel is zeer enthousiast over de kwaliteit van het praktijkwerk van studenten. De inhoudelijke en artistieke ontwikkeling is een enorme aanvulling op de vooropleiding van deze studenten. Het eindniveau van een Ad-student is meer dan voldoende om door te stromen naar een derde jaar Bachelor. Dit toont zich in het werk maar ook in de verslaglegging van de werkprocessen.

Uit de gesprekken met de studenten blijkt dat ze in staat zijn tot kritisch reflecteren en tot het uitdragen van artistieke opvattingen. De docenten zijn stimulerend en kritisch. De student krijgt ruim de mogelijkheid om zijn eigen visie en handschrift te ontwikkelen en is zich bewust van de positie die hij of zij daarmee inneemt en de consequenties die daaraan verbonden zijn. Een mooi en vanzelfsprekend samengaan van ambacht en inhoud, van praktijk en kunst. Daarnaast was het oordeel van de opleiding in alle gevallen in overeenstemming met het oordeel van het panel.

Het panel is van oordeel dat de kwalificatie **goed** voor de Ad op zijn plaats is.

3 Eindoordeel over de opleiding

Oordelen op de standaarden

Het visitatiepanel komt tot de volgende oordelen op de standaarden:

Standaard	Oordeel ABK Voltijd	Oordeel ABK Deeltijd	Oordeel Vormgeving Voltijd	Oordeel Vormgeving Deeltijd	Oordeel Associate degree Arts & Crafts
1 <i>Beoogde eindkwalificaties</i>	Goed	Goed	Goed	Goed	Goed
2 <i>Onderwijsleeromgeving</i>	Goed	Goed	Goed	Goed	Goed
3 <i>Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties</i>	Voldoende	Voldoende	Voldoende	Voldoende	Goed

Overwegingen en conclusie

ABK & Vormgeving

Standaard 1 (beoogde eindkwalificaties) en standaard 2 (onderwijsleeromgeving) zijn voor beide opleidingen en varianten met 'goed' beoordeeld. Standaard 3 (toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties) is met 'voldoende' beoordeeld. Het eindoordeel van een opleiding kan alleen 'goed' zijn als ten minste twee standaarden met 'goed' zijn beoordeeld, waaronder standaard 3, *Beoordelingskaders Accreditatiestelsel hoger onderwijs, NVAO (22 november 2011)*. Het visitatiepanel beoordeelt de kwaliteit van de bestaande voltijdse hbo-bacheloropleidingen Autonome Beeldende Kunst en Vormgeving van Hogeschool Rotterdam als **voldoende**.

Ad Arts& Crafts

De drie standaarden 1 (beoogde eindkwalificaties), 2 (onderwijsleeromgeving) en 3 (toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties) zijn door het panel met 'goed' beoordeeld. Het visitatiepanel beoordeelt de kwaliteit van de bestaande Associate degree Arts & Crafts van Hogeschool Rotterdam als **goed**.

4 Aanbevelingen

Het panel raadt de opleidingen aan om aandacht te schenken aan:

Standaard 2 Onderwijsleeromgeving

- het vergroten van de aandacht voor praktijkgericht onderzoek
- het versterken van de relatie met het lectoraat
- ondernemerschap in het curriculum

Standaard 3 Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties

- consistentie in het invullen van feedback of een toelichting op de beoordelingsformulieren*
- het versterken van de borging van toetsing door de examencommissie/ toetscommissie*
- het taalgebruik, de vraagstelling en verantwoording van de methodiek in de scripties
- een grotere relatie tussen de scriptie en het praktijkwerk

*de gemerkte aanbevelingen gelden tevens voor het Ad-programma, de andere genoemde aanbevelingen gelden voor de bacheloropleidingen.

5 Bijlagen

Bijlage 1: Eindkwalificaties van de opleiding

ABK

Competentie 1: creërend vermogen

De student is onder directe begeleiding en in eenvoudige beroepssituaties in staat tot het uitvoeren van verkennend theoretisch en praktiserend (beeld) onderzoek. Verwerkt de resultaten daarvan tot werkstukken, die getuigen van een beginnende persoonlijke artistieke visie op onderwerp, ideevorming en uitvoeringsproces. Ontwikkelt daarbij een attitude die is ontleend aan de professie, zowel zelfstandig werkend als in samenwerkingsverbanden.

Competentie 2: vermogen tot kritische reflectie

De student is onder directe begeleiding en in eenvoudige beroepssituaties in staat tot systematisch reflecteren op alle aspecten van de eigen ontwikkeling in relatie tot de beroepspraktijk en analyseert aan de hand van eigen onderzoek zijn of haar positie in het vakgebied van beeldende kunst en beeldcultuur.

Competentie 3: vermogen tot groei en vernieuwing

De student is onder directe begeleiding en in eenvoudige beroepssituaties in staat tot het ontwikkelen van een persoonlijke artistieke visie en groei in de artistieke ontwikkeling op basis van onderzoek- en uitvoeringspraktijk en opererend vanuit een aan de professie ontleende attitude.

Competentie 4: organiserend vermogen

De student is onder directe begeleiding en in eenvoudige beroepssituaties in staat tot het treffen van alle voorzieningen die nodig zijn om de leer- en werkprocessen naar eigen inzicht en in relatie tot de beroepspraktijk te realiseren, vanuit een professionele, organiserende attitude.

Competentie 5: communicatief vermogen

De student is onder directe begeleiding en in eenvoudige beroepssituaties in staat tot het presenteren van de resultaten van onderzoeken, processen, reflecties en evaluaties in beeld, woord en geschrift op een wijze, die is ontleend aan de praktijk van het beroep, waarbij persoonlijke, onderscheidende keuzes worden belicht.

Competentie 6: omgevingsgerichtheid

De student is onder directe begeleiding en in eenvoudige beroepssituaties in staat het leggen van de relatie tussen het eigen werk en de culturele en maatschappelijke contexten waarin het zich positioneert en overziet daarbij de consequenties voor de publieks- en marktwaarde.

Competentie 7: vermogen tot samenwerken

De student is onder directe begeleiding en in eenvoudige beroepssituaties in staat tot het leveren van een actieve en constructieve bijdrage aan samenwerkingsprocessen op basis van de eigen kennis, vaardigheden en met de vereiste professionele beroepshouding.

Vormgeving

Vormgever visuele communicatie

Binnen dit competentieprofiel vallen de majors Advertising, Animatie, Audiovisueel ontwerpen, Grafisch ontwerpen en Illustratie.

Competentie 1: creërend vermogen

De student kan vanuit een eigen idee en visie een concept ontwikkelen voor communicatiemiddelen en dat concept tot realisatie brengen.

Competentie 2: vermogen tot kritische reflectie

De student kan het eigen werk en dat van anderen beschouwen, analyseren, duiden en beoordelen.

Competentie 3: vermogen tot groei en vernieuwing

De student kan het vakmanschap, de persoonlijke invulling van de beroepssituatie en zijn of haar artistieke verdere ontwikkelen en verdiepen.

Competentie 4: organiserend vermogen

De student kan een inspirerende en functionele werksituatie voor zichzelf opzetten en in stand houden.

Competentie 5: communicatief vermogen

De student kan een opdracht verwerven en interpreteren, effectief het werk presenteren en toelichten en erover onderhandelen met opdrachtgevers en andere betrokkenen.

Competentie 6: omgevingsgerichtheid

De student is in staat verbanden te leggen tussen het eigen werk en dat van anderen en tussen het eigen werk en het publiek.

Competentie 7: vermogen tot samenwerken

De student kan in een samenwerkingsverband een actieve bijdrage leveren aan de totstandkoming van een product of proces.

Vormgever product

Binnen dit competentieprofiel valt de major Product Design.

Competentie 1: creërend vermogen

De student kan vanuit een eigen idee en visie een concept ontwikkelen voor een product en dat concept tot realisatie brengen.

Competentie 2: vermogen tot kritische reflectie

De student kan het eigen werk en dat van anderen beschouwen, analyseren, duiden en beoordelen.

Competentie 3: vermogen tot groei en vernieuwing

De student kan het vakmanschap, de persoonlijke invulling van de beroepssituatie en zijn of haar artistieke verdere ontwikkelen en verdiepen.

Competentie 4: organiserend vermogen

De student kan een inspirerende en functionele werksituatie voor zichzelf opzetten en in stand houden.

Competentie 5: communicatief vermogen

De student kan een opdracht verwerven en interpreteren, effectief het werk presenteren en toelichten en erover onderhandelen met opdrachtgevers en andere betrokkenen.

Competentie 6: omgevingsgerichtheid

De student is in staat verbanden te leggen tussen het eigen werk en dat van anderen en tussen het eigen werk en het publiek.

Competentie 7: vermogen tot samenwerken

De student kan in een samenwerkingsverband een actieve bijdrage leveren aan de totstandkoming van een product of proces.

Vormgever ruimtelijk

Binnen dit competentieprofiel vallen de majors Mode, Lifestyle & Design en Ruimtelijk ontwerpen.

Competentie 1: creërend vermogen

De student kan vanuit een eigen idee en artistieke visie een concept ontwikkelen voor ruimte en dat concept tot realisatie brengen.

Competentie 2: vermogen tot kritische reflectie

De student kan het eigen werk en dat van anderen beschouwen, analyseren, duiden en beoordelen.

Competentie 3: vermogen tot groei en vernieuwing

De student kan het vakmanschap, de persoonlijke invulling van de beroepssituatie en zijn of haar artistieke verdere ontwikkelen en verdiepen.

Competentie 4: organiserend vermogen

De student kan een inspirerende en functionele werksituatie voor zichzelf opzetten en in stand houden.

Competentie 5: communicatief vermogen

De student kan een opdracht verwerven en interpreteren, effectief het werk presenteren en toelichten en erover onderhandelen met opdrachtgevers en andere betrokkenen.

Competentie 6: omgevingsgerichtheid

De student is in staat verbanden te leggen tussen het eigen werk en dat van anderen en tussen het eigen werk en het publiek.

Competentie 7: vermogen tot samenwerken

De student kan in een samenwerkingsverband een actieve bijdrage leveren aan de totstandkoming van een product of proces.

Competenties Associate degree Arts & Crafts

Competentie 1. Creërend vermogen:

De student kan beroepsproducten vormgeven.

Competentie 2. Vermogen tot kritische reflectie:

De student kan het eigen werk beschouwen, analyseren, duiden en beoordelen.

Competentie 3. Vermogen tot groei en vernieuwing:

De student kan het vakmanschap en de invulling van de beroepssituatie verder ontwikkelen en verdiepen.

Competentie 4. Organiserend vermogen:

De student kan een inspirerende en functionele werksituatie voor zichzelf opzetten en in stand houden.

Competentie 5. Communicatief vermogen:

De student kan effectief het werk presenteren en toelichten en erover communiceren met andere betrokkenen.

Competentie 6. Omgevingsgerichtheid:

De student is in staat om verbanden te leggen tussen eigen werk en het publiek

Competentie 7. Vermogen tot samenwerken:

De student kan in een samenwerkingsverband een actieve bijdrage leveren aan de totstandkoming van een product of proces.

Bijlage 2: Overzicht opleidingsprogramma

Programma Autonome beeldende kunst

	Voltijd ABK	Voltijd ABK Fotografie	ABK Deeltijd
Jaar 1	<u>Semester 1</u> Algemeen <u>Semester 2</u> Vakstudie en keuzevakken	<u>Semester 1</u> Algemeen <u>Semester 2</u> Vakstudie en keuzevakken	Vakstudie
Jaar 2	Vakstudie en keuzevakken	Vakstudie en keuzevakken	Vakstudie
Jaar 3	Vakstudie, stage en uitwisseling Vakstudie, stage en uitwisseling	Vakstudie, stage en uitwisseling Vakstudie, stage en uitwisseling	Vakstudie en uitwisseling
Jaar 4	<u>Semester 1</u> minor <u>Semester 2</u> eindproject	<u>Semester 1</u> minor <u>Semester 2</u> eindproject	Vakstudie en eindprojecten

Programma Vormgeving en Associate degree Arts & Crafts

	Sequentie voltijd	Sequentie deeltijd	Sequentie AD
Jaar 1	Vakstudie	Vakstudie	Vakstudie
Jaar 2	Vakstudie	Vakstudie	<i>Parallel:</i> vakstudie/ eindproject
Jaar 3	<i>Semester 1:</i> vakstudie <i>Semester 2:</i> stage/ uitwisseling	Vakstudie	
Jaar 4	<i>Semester 1:</i> minor <i>Semester 2:</i> eindproject	<i>Parallel:</i> vakstudie/ eindproject	

Bijlage 3: Deskundigheden leden visitatiepanel en secretaris

Nadere informatie over de achtergronden van de leden van het beoordelingspanel en secretaris:

De heer A.M.G. van Rosmalen, voorzitter

De heer Van Rosmalen is ingezet vanwege zijn deskundigheid op het gebied van kunst. Hij is directeur van de academische kunsthogeschool Sint Lucas Antwerpen en zit in de raad van bestuur van ESCAUTVILLE, een organisatie ter ondersteuning van de audiovisuele kunsten te Antwerpen. Als curator/samensteller is hij betrokken bij tentoonstellingen in binnen- en buitenland. De heer Van Rosmalen neemt regelmatig deel aan jury's en commissies, waaronder de Mondriaan Stichting. Hij geeft gastlessen in zowel binnen- als buitenland, onder andere in Chelsea. De heer Van Rosmalen heeft als auteur van teksten over kunst en vrij werk in de kunst meerdere publicaties op zijn naam staan, waarvan zijn laatste 'Een Rosa Poëtica', toneel over kunst. Voor deze visitatie heeft de heer Van Rosmalen onze handleiding voor panelleden ontvangen en is hij aanvullend geïnstrueerd over het proces van visitatie en accreditatie in het hoger onderwijs en over de werkwijze van NQA.

Opleiding:

1985 – 1989 Culturele Antropologie - Rijksuniversiteit Utrecht
1976 – 1980 Katholieke Sociale Academie Markendaal

Werkervaring:

2012 – heden Directeur - Kunsthogeschool Sint Lucas Antwerpen
2003 – 2012 Opleidinghoofd Beeldende Kunst Ba en Ma - AKV | St.Joost 's-Hertogenbosch, Breda
1992 – 2003 Beleidsmedewerker beeldende kunstinstelling - Lokaal 01 Breda - Antwerpen

Overig:

- Raad van Bestuur – ESCAUTVILLE - Antwerpen

Mevrouw I. Bouwmeester MA

Mevrouw Bouwmeester is ingezet vanwege haar deskundigheid op het gebied van beeldende kunst. Zij is docent aan de hbo-bacheloropleiding Beeldende Kunst van AKV|St.Joost (Avans Hogeschool). Tot en met 2012 was zij tevens lid van de kenniskring lectoraat Beeldende Kunst aan dezelfde hogeschool. Mevrouw Bouwmeester heeft vanaf 2003 de deeltijdopleiding Beeldende Kunst ontwikkeld en was lid van het team herijking van het curriculum opleiding Beeldende Kunst. Mevrouw Bouwmeester is beeldend kunstenaar en lid van verschillende organisaties van tentoonstellingen, waaronder Stichting Rosa. Haar werk is tevens opgenomen in verschillende publicaties en te zien in openbare ruimtes. Zij is jaarmeester (2012/2013) bij het project KunstpodiumT, waarbij afstuderende kunstenaars aan nationaal en internationaal bekende kunstenaars worden gekoppeld. Voor deze visitatie heeft mevrouw Bouwmeester onze handleiding voor panelleden ontvangen en is zij aanvullend geïnstrueerd over het proces van visitatie en accreditatie in het hoger onderwijs en over de werkwijze van NQA.

Opleiding:

2009 – 2010 Master Fine Arts - Sandberg Instituut, Amsterdam
1988 – 1993 Bachelor Fine Arts - Academie St. Joost, Breda
1986 – 1988 VWO - Newmancollege Breda

Werkervaring:

- 2003 – heden AKV|St.Joost
2010 – heden Docent AKV/Sint Joost bachelor Beeldende Kunst Voltijd (Breda)
2006 – 2010 Docent AKV/Sint Joost bachelor Beeldende Kunst Voltijd (Den Bosch)
2003 – heden Docent AKV/Sint Joost bachelor Beeldende Kunst Deeltijd (Den Bosch)
1993 – heden Beeldend Kunstenaar

Overig:

- 2012 – 2013 Jaar meester/curator en leerling/meester - project KunstpodiumT, Tilburg
2009 – 2012 Lid kenniskring lectoraat Beeldende Kunst AKV/Sint Joost o.l.v. Camiel van Winkel
2002 – 2004
en 2009 Lid commissie individuele subsidies Noord Brabantse Kunst Stichting
2002 – heden Organisatie tentoonstellingen Stichting Rosa, Breda

Mevrouw A.M. Eggenkamp

Mevrouw Eggenkamp is ingezet vanwege haar deskundigheid op het gebied van kunst en vormgeving. Mevrouw A.M. Eggenkamp is oprichter van Egg Design (een bureau voor design en communicatie), lid van Topteam Creatieve Industrie, oprichter en katalysator van de Human Capital Agenda en lid van Dutch Creative Council. Tot 2013 was mevrouw Eggenkamp voorzitter College van Bestuur bij Design Academy Eindhoven (DAE) en door haar functie bij DAE heeft zij een brede internationale oriëntatie en netwerk. Voor deze visitatie heeft mevrouw Eggenkamp onze handleiding voor panelleden ontvangen en is zij aanvullend geïnstrueerd over het proces van visitatie en accreditatie in het hoger onderwijs en over de werkwijze van NQA.

Opleiding:

- 1981 – 1986 1e graads Tekenen (incl. grafisch ontwerpen) - Akademie voor Beeldende Kunsten
1978 – 1981 Atheneum B - Marianum, Groenlo

Werkervaring:

- 2007 – 2008 Lid Raad van Bestuur - Design Academy Eindhoven
2006 – 2007 Onderwijsdirecteur - Design Academy Eindhoven
2002 – heden Oprichter - Egg Design
2002 – 2006 Docent en coördinator - Design Academy Eindhoven
2001 – 2002 Creative Lead - Razorfish bv. Amsterdam
1999 – 2001 Docent Illustratie en Typografie - Hogeschool voor de Kunsten, Utrecht.
1999 – 2001 Eigenaar en directeur - bambooyellow®
1998 – 1999 Digitale workshop Joop Swart Masterclass - World Press Photo, Amsterdam
1993 – 1996 Freelance trainer - Image Factory, Amsterdam
1991 – 1993 Docent Tekenen en Vormgeving - Akademie voor Beelden Kunsten

Overig:

- 2011 – 2015 Mede initiatiefnemer - Creative Industry Scientific Research Program (CRISP)
2011 – heden Lid - Dutch Creative Council
2011 – heden Topteam Creatieve Industrie
2008 – 2013 Voorzitter Raad van Bestuur - Design Academy Eindhoven
2008 – 2012 Voorzitter College van Bestuur - Design Academy Eindhoven
2010 – 2013 Commissariaten Capital D (designcoöperatie); Dutch Design Awards; Dutch Design Week en TOA (Taskforce Technologie Onderwijs en Arbeidsmarkt)

De heer H.H. Schipper

De heer Schipper is ingezet vanwege zijn deskundigheid op het gebied van algemene beeldende kunst en vormgeving. De heer Schipper is (mede-)eigenaar van Studio Tint en (typo)grafisch ontwerper. Hij is bijna 20 jaar docent Grafische en Typografische Vormgeving geweest aan Koninklijke Academie Beeldende Kunsten. Hij heeft meerdere publicaties op zijn naam staan. Voor deze visitatie heeft de heer Schipper onze handleiding voor panelleden ontvangen en in een voorbereidende vergadering is hij aanvullend geïnstrueerd over het proces van visitatie en accreditatie in het hoger onderwijs en over de werkwijze van NQA.

Opleiding:

1976 – 1980 Grafische en typografische vormgeving - Koninklijke Academie Beeldende Kunsten
1972 – 1975 MO-A Nederlandse Taal en letterkunde

Werkervaring:

1985 – 2006 Docent Grafische en Typografische Vormgeving - Koninklijke Academie Beeldende Kunsten
1980 – heden Zelfstandig (typo)grafisch ontwerper/bureau-eigenaar
1980 – 1982 Fotoredactie - Het Parool

Publicaties:

2012 Co-auteur 'Lucebert, drukwerk voor anderen' (2012)
2011 Over Gerrit Noordzij tgv de Laurens Jansz Kosterprijs (2011)

Mevrouw dr. A.M.M. Nigten

Mevrouw Nigten is ingezet vanwege haar deskundigheid op het gebied van vormgeving. Zij is werkzaam als lector Popcultuur, Innovatie en Duurzaamheid aan Minerva Academie, Hanzehogeschool Groningen en oprichter en directeur van The Patching Zone, een transdisciplinair laboratorium voor innovatie, waar studenten en professionals van verschillende achtergrond creatieve producten maken. Mevrouw Nigten heeft lezingen en gastcolleges in zowel binnen- als buitenland gegeven, waaronder Zweden, Canada en Engeland en heeft meerdere (internationale) publicaties op haar naam staan. Daarnaast neemt zij deel aan verschillende onderzoeksprojecten, zowel in binnen- als buitenland, en begeleidt zij studenten bij hun onderzoek. Mevrouw Nigten neemt geregeld deel aan jury- en reviewpanels. Momenteel bereidt zij een uitwisselingsproject tussen kunstopleidingen voor, rondom het thema duurzaamheid in de kunst en vormgevingspraktijk. Voor deze visitatie heeft mevrouw Nigten onze handleiding voor panelleden ontvangen en is zij aanvullend geïnstrueerd over het proces van visitatie en accreditatie in het hoger onderwijs en over de werkwijze van NQA.

Opleiding:

2007 Doctoral degree – Central Saint Martins College of Arts and Design - University of the Arts London (Engeland)
Mediakunst - Rietveld Academie

Werkervaring:

2011 – heden Lector Popcultuur, Innovatie en Duurzaamheid - Hanzehogeschool Groningen
Manager - V2_Lab, de aRt&D afdeling van V2_ Institute - Rotterdam
Projectmanager - Society of Media Artists, Amsterdam

Overig:

- Adviseur (internationaal) - Mondriaan fonds
- Voorzitter gebruikerscommissie - NWO voor Catch onderzoeksprogramma
- Oprichter en directeur - The Patching Zone
- Initiator - The Slow Talkshow @ Nacht van Kunst en Wetenschap, Groningen

Publicaties (meer op aanvraag):

- 2012 Essay in het boek "Media art in the hyper reality"
- 2011 Paper, Collaboration models for co-creation in the Big South Lab, i.c.w. Tyler Freeman, Lars Kynde, Andreas Zingerle, ISEA 2011, Istanbul (TR)
- 2010 Book editor and co-author, Real Projects for Real People, volume 1. V2_ publishing, Distribution: NAI and V2_ Publishing, www.v2.nl ISBN: 9789056627973
- 2009 Essay 'The Art of Uselessness' and discussion moderation, Move festival Halle (DE), 2009 ISBN 9783000289729
- 2009 Book 'Processpatching, defining new methods in aRt&D', PhD thesis, (full colour), Lulu publishing ISBN 1409299260
- 2009 Paper and publication, ISEA conference and proceedings 2009, University of Ulster, Interface dept. Northern-Ireland (UK), 2009

Mevrouw R.M.P. Berkelmans

Mevrouw Berkelmans is ingezet als studentlid. Zij volgt de hbo-bacheloropleiding Art, Communication & Design aan Fontys Hogescholen, waar zij tevens klassenvertegenwoordiger en lid van het schoolmagazine is. Ook is zij lid van de opleidingscommissie. Daarnaast heeft zij de website www.creativitea.org mede opgezet. Mevrouw Berkelmans is representatief voor de primaire doelgroep van de opleiding en beschikt over studentgebonden deskundigheden met betrekking tot de studielast, de onderwijsaanpak, de voorzieningen en de kwaliteitszorg bij opleidingen in het domein. Voor deze visitatie is mevrouw Berkelmans aanvullend individueel geïnstrueerd over het proces van visitatie en accreditatie in het hoger onderwijs en over de werkwijze van NQA.

Opleiding:

Art, Communication & Design - Fontys Hogescholen
Hogeschool voor de Journalistiek
VWO - Atheneum

Werkervaring:

- 2011 – 2013 Barmedewerkster - Poppodium 013
- 2011 – 2012 Verkoopmedewerkster - Albert Heijn
- 2009 – 2011 Keukenhulp - Ernesto's Cantina Mexicana
- 2009 – 2010 Kassa en magazijn - Hendriks Bloemen

Overig:

- 2012 – heden Eigenaar - www.creativitea.org

Mevrouw ing. I.J.M. de Jong

Mevrouw De Jong is ingezet als NQA-auditor. Zij is sinds 2005 werkzaam als auditor en adviseur bij NQA. Zij is ervaren in het uitvoeren van visitatie- en adviestrajecten in het hoger onderwijs.

Daarnaast is zij betrokken bij interne projecten van NQA, zoals de standaardisering van interne bedrijfsprocessen, de bijbehorende logistieke processen en digitalisering. Mevrouw De Jong adviseert daarnaast bij het opstellen en implementeren van een integraal kwaliteitssysteem. En zij heeft een auditsysteem voor een scholingsfonds ingericht. Ook is zij verantwoordelijk voor de panelsamenstelling voor visitaties. Sinds 2010 is accountmanagement onderdeel van haar takenpakket. Vanuit haar opleiding en ervaring heeft mevrouw De Jong kennis van organisatorische, didactische en onderwijskundige processen. Mevrouw De Jong heeft deelgenomen aan de NQA-auditortraining Hoger Onderwijs. In 2010 heeft zij deelgenomen aan de NVAO-training en is zij gecertificeerd secretaris.

Opleiding

2012 – heden Post-hbo leergang Bedrijfskunde verkort bij Avans+
2000 – 2004 Educatie- en Kennismanagement in de Groene Sector aan de Stoas Hogeschool te Den Bosch.

Werkervaring

2005 – heden Netherlands Quality Agency, auditor/adviseur.
2004 – 2005 Essent, dossieranalist, afdeling debiteuren en incasso.
Sogeti Nederland B.V., administratief medewerker, afdeling offerteafhandeling.
2003 – 2004 Afstudeerstages:
Onderzoek naar de adviesbehoefte van stagebieders binnen de bloemenbranche.
Uitkomsten in een onderzoeksrapport gepresenteerd aan Aequor.
Nieuwe structuur aangebracht in avondopleiding voor Dutch Flower Arranger en de daarbijbehorende docenten- en studentenhandleidingen geschreven.
2000 – 2004 Diverse stages in het Middelbaar Beroepsonderwijs als docent en lesstofontwikkelaar.

Bijlage 4: Bezoekprogramma

Dag 1; 17 september 2013

Tijdstip	Programmaonderdeel	Deelnemers
09.00 – 09.15	Ontvangst	Ina Klaassen Jeroen Chabot Liesbeth v.d. Geest Myrna v.d. Water Margo Ludoph Roger Teeuwen Rene Verouden Daniël White
09.15 – 11.30	Materiaalbestudering - Alle door NQA geselecteerde afstudeerwerken	Panel
10.30 – 11.30	Bekijken beeldend werk (expositie)	Panel (Er zijn docenten op afroep beschikbaar)
11.30 – 12.15	Rondleiding	Liesbeth v.d. Geest
12.15 – 13.30	Lunch	Panel
13.30 – 16.00	Materiaalbestudering: - Studiemateriaal - Studentmateriaal	Panel
16.00 – 16.30	Spreekuur ¹	Deel van het panel, waaronder de secretaris en één panellid.
16.30 – 18.30	Vorbereiden gesprekken	Panel

¹ Er heeft zich een persoon gemeld op het spreekuur met vragen over de procedure van visiteren en accrediteren. Er is daarbij geen aanvullende informatie ten aanzien van de opleidingen naar voren gekomen.

Dag 2; 18 september 2013

Tijdstip	Programmaonderdeel	Deelnemers (maximaal 6 à 8)
08.30 – 09.15 uur	Blok Inhoud I: afstuderen <i>ABK & Ad:</i> De heer Rosmalen (voorzitter) Mevrouw Bouwmeester Mevrouw Berkelmans (student) Mevrouw Aantjes (notuliste)	Karin Arink Lizan Freijssen Jolande Bos Simon Kentgens John Coenen
08.30 – 09.15 uur	Blok Inhoud I: afstuderen <i>Vormgeving:</i> Mevrouw Eggenkamp De heer Schipper Mevrouw Nigten Mevrouw de Jong (secretaris)	Andre Hasan Lise Lefebvre Gabriëlle Marks Levien Nordeman Loes Sikkes Arjanne Laan Hilary Buruma Danai Fuengshunut
09.30 – 10.15 uur	Blok Inhoud II: afstudeerfase <i>ABK & Ad:</i> De heer Rosmalen (voorzitter) Mevrouw Bouwmeester Mevrouw Berkelmans (student) Mevrouw Aantjes (notuliste)	Marijke Groeneveld Monique van Wensveen Bianca den Breejen Ninke Donkers Jozeth van de Snepscheut Loek Vellekoop Mariska Versantvoort Emiel Gilijamse
09.30 – 10.15 uur	Blok Inhoud II: afstudeerfase <i>Vormgeving:</i> Mevrouw Eggenkamp De heer Schipper Mevrouw Nigten Mevrouw de Jong (secretaris)	Cindy Bakker Jowan de Haan Jorn Heidekamp Isaac Monté Stefan van Rijn Marilyn Sonneveld Daniel Sumarna Dana Verbaan
10.15 – 11.00 uur	Overlegmoment panel	Panel
11.00 – 11.45 uur	Blok Inhoud III: propedeuse en hoofdfase <i>ABK & Ad:</i> De heer Rosmalen (voorzitter) Mevrouw Bouwmeester Mevrouw Berkelmans (student) Mevrouw Aantjes (notuliste)	Rachelle Huijser Doris Sparreboom Lenny Osephius Sue v. Geijn Eva van de Craats Ella Theunissen Anne Imfeld Lilian Kroes
11.00 – 11.45 uur	Blok Inhoud III: propedeuse en	Jack Westerlaken

	hoofdfase <i>Vormgeving:</i> Mevrouw Eggenkamp De heer Schipper Mevrouw Nigten Mevrouw de Jong (secretaris)	Manon Mastik Robin Zegelaar Sietta Meynell Victoria Zondervan Justin Aerts Frans van Ditzhuijzen Frank Jockin
12.00 – 12.45 uur	Gesprek met docenten <i>ABK & Ad:</i> De heer Rosmalen (voorzitter) Mevrouw Bouwmeester Mevrouw Berkelmans (student) Mevrouw Aantjes (notuliste)	Desiree de Baar Paul Cox Rolf Engelen Harald Linker Willem Popelier Jolande Bos Sarah van der Pols Marleen v Arendonk
12.00 – 12.45 uur	Gesprek met docenten <i>Vormgeving:</i> Mevrouw Eggenkamp De heer Schipper Mevrouw Nigten Mevrouw de Jong (secretaris)	Danai Fuengshunut Kim de Groot Michiel Wesselius Lauran Schijvens Marlene Verbeek Bien van der Voorden Iris Schutte Aldje van Meer
12.45 – 13.45 uur	Lunchpauze + overleg / extra bestuderen materiaal	Panel
13.45 – 14.30 uur	1 ^e gesprek met opleidingsmanagement	Ina Klaassen Jeroen Chabot Rene Verouden Daniël White Roger Teeuwen Margo Ludoph
14.45 – 15.30 uur	Blok Borging	Jan van Heemst Johanneke van der Ziel Ton van Dalen Martijn van Berkum Karin Hillen Barend Onneweer Danai Fuenshunut Paul Cox
15.30 – 16.00 uur	Gesprek werkveldvertegenwoordigers	Marcus Vlaar Jeroen van Erp Irene van Peer

		Eddy Salfischberger Anne Miltenburg Autonoom Beeldende Kunst: Tanja Karreman Michel van Dartel Associate Degree: Myriam Kordbadech
16.00 – 17.30 uur	Beoordelingsoverleg Panel	Panel
17.30 – 18.00 uur	2 ^e gesprek opleidingsmanagement, inclusief afronding	Ina Klaassen Jeroen Chabot Rene Verouden Daniël White Roger Teeuwen Margo Ludoph

Namen geselecteerde deelnemers panelgesprekken ABK

Ontvangst Vormgeving ABK		
1	Ina Klaassen	Directeur Willem de Kooning Academie
2	Jeroen Chabot	Voorzitter directie Willem de Kooning Academie
3	Liesbeth van der Geest	Manager Bedrijfsvoering
4	Myrna van de Water	Manager Externe Betrekkingen
5	René Verouden	Onderwijsmanager ABK
6	Daniël White	Onderwijsmanager Associate Degree

Docenten Afstuderen ABK en AD				
	Naam	titel	Vak	Opleiding
1	Karin Arink	BA Fine Art	Afdelingsdocent en voorzitter beoordelingscommissie examens 2012-2013	ABK en ABK/Foto
2	Lizan Freijzen	BA Fine Art	Eindstudie 2012-2013	ABK
3	Jolande Bosch	PhD	Scriptie 2012-2013	ABK deeltijd
4	Simon Kentgens	MA Fine Art	Extern deskundige 2012-2013	extern
5	John Coenen		Docent	Mode /AD Arts & Crafts

Docenten ABK en AD					
	Naam	titel	Vak	Opleiding	studiejaar
1	Desiree de Baar	BA Fine Art	Fine Art Projects	ABK dt	3 en 4
2	Paul Cox	BA Fine Art	Kwartaalproject/Stadslab/exchange	ABK	1, 2 en 3
3	Rolf	BA Fine	Kwartaalproject/Fine art projects	ABK	1 en 3

	Engelen	Art			
4	Harold Linker	BA Fine Art	Kwartaalproject/Fine art projects	ABK	1 en 3
5	Willem Popelier	MA Fine Art	Kwartaalprject/Fotografie	ABK/Foto	1 en 3
6	Jolande Bosch	PhD	Theorie/Scriptiebegeleidng	ABK	2 , 3, 4
7	Sarah van der Pols	BA Fine Art	Tekenen/Fine art projects dt	ABK/ABK dt	2, 3 en 4
8	Marleen van Arendonk		SLC	AD Arts& Crafts	1,2

ALUMNI ABK en AD

	Naam	Opleiding	afstudeerjaar
1	Marijke Groeneveld	Digitale Fotografie	12/13
2	Monique van Wensveen	ABK dt	12/13
3	Bianca den Breejen	ABK	11/12
4	Ninke Donkers	ABK	12/13
5	Jozeth van de Snepscheut	ABK	12/13
6	Loek Vellekoop	ABK	12/13
7	Mariska Versantvoort	ABK	12/13
8	Emiel Gilijamse	AD Arts & Crafts	12/13

Studenten ABK en AD

	Naam	Opleiding	Studiejaar	vooropleiding
1	Rachelle Huijser	ABK Voltijd	ABK 2	HAVO NIEUW (C+M)
2	Doris Sparreboom	ABK Voltijd	ABK 3	VWO NIEUW (C+M)
3	Lenny Osephius	ABK Deeltijd	ABK dt 3	VWO
4	Sue van Geijn	ABK Voltijd	ABK 4	PROPEDEUSE-DIPLOMA HBO
5	Eva van de Craats	ABK Voltijd	ABK 4	HAVO nieuw (C+M)
6	Ella Theunissen	ABK Fotografie	ABK/Foto 2	VWO NIEUW (C+M)
7	Anne Imfeld	ABK Fotografie	ABK/Foto 3	HAVO OUD (C+M)MBO AV product
8	Lilian Kroes	AD Arts & Crafts	2	MBO Interieur

Commissies		
	Naam	Functie
1	Jan van Heemst	voorzitter examencommissie
2	Johanneke van der Ziel	voorzitter toetscommissie
3	Ton van Dalen	voorzitter opleidingscommissie
4	Martijn van Berkum	projectleider onderwijsvernieuwing
5	Karin Hillen	vice voorzitter examencommissie
6	Barend Onneweer	toetscommissie
7	Danai Fuengshunut	onderwijsontwikkeling Vormgeving
8	Paul Cox	opleidingscommissie

Beroepenveldcommissies		
	Naam	Functie en bedrijf
	Vormgeving:	
1	Marcus Vlaar	Founder, Creative Director, Ranj Serious Games
2	Jeroen van Erp	Creative director Fabrique (Brands, Design & Interaction)
3	Irene van Peer	Eigenaar Irene van Peer Ontwerpen
4	Eddy Salfischberger	Creative Strategy Director/Managing Partner bij 105
5	Anne Miltenburg	Member Board of Directors BNO
	Autonome Beeldende Kunst:	
6	Tanja Karreman	Projectdirecteur, Nieuw Dakota, Amsterdam
7	Michel van Dartel	Curator en projectmanager, V2, Rotterdam
	Associate Degree:	
8	Myriam Kordbadech	Menswear designer - Viktor & Rolf

Opleidingsmanagement Vormgeving ABK en AD		
1	Ina Klaassen	Directeur Willem de Kooning Academie
2	Jeroen Chabot	Voorzitter directie Willem de Kooning Academie
3	Rene Verouden	Onderwijsmanager ABK
4	Daniël White	Onderwijsmanager Associate Degree
5	Roger Teeuwen	Onderwijsmanager 2D /4D
6	Margo Ludoph	Onderwijsmanager 3D

Namen geselecteerde deelnemers panelgesprekken Vormgeving

Ontvangst Vormgeving		
	Naam	Functie
1	Ina Klaassen	Directeur Willem de Kooning Academie
2	Jeroen Chabot	Voorzitter directie Willem de Kooning Academie
3	Liesbeth van der Geest	Manager Bedrijfsvoering
4	Myrna van de Water	Manager Externe Betrekkingen
5	Margo Ludoph	Onderwijsmanager 3D
6	Roger Teeuwen	Onderwijsmanager 2D/4D

Docenten afstuderen Vormgeving					
	Naam	Titel	Vak	Specifieke taken	Opleiding
1	André Hasan	BDes	Voorzitter beoordelingscommissie examen	Afdelingsdocent	Lifestyle & Design
2	Lise Lefebvre	Mdes	Praktijkeindexamen begeleiding en voorzitter beoordelingscommissie examen	Afdelingsdocent	Product design
3	Gabriëlle Marks	baccalaureus	Voorzitter beoordelingscommissie examen	Afdelingsdocent	Grafisch ontwerpen
4	Levien Nordeman	MSc	Scriptie eindexamen begeleiding		Grafisch Ontwerpen
5	Loes Sikkes	BDes	Voorzitter beoordelingscommissie examen	Afdelingsdocent	Visuele Communicatie
6	Arjanne Laan	baccalaureus	Praktijkeindexamen begeleiding en voorzitter beoordelingscommissie examen	Afdelingsdocent	Audiovisueel Ontwerpen
7	Hilary Buruma		Voorzitter beoordelingscommissie examen	Afdelingsdocent	Advertising
8	Danai Fuengshunut	baccalaureus	Praktijkeindexamen begeleiding en voorzitter beoordelingscommissie examen	Afdelingsdocent	Illustratie

Docenten Vormgeving					
	Naam	Titel	Vak	Afdeling	Studiejaar
1	Danai Fuengshunut	BDes	Oude curriculum: Beroepsoriëntatie, Illustratie, Eindstudiebegeleider Nieuwe curriculum: - Projectleider kwartalen 1 t/m 4 - Docentrol Illustratie	Afdelingsdocent Illustratie Docent Illustratie	1, 2, 3, 4 1, 4
2	Kim de Groot	MFA	Oude curriculum: Praktijkresearch, Design Research, Crosslab, Eindstudiebegeleider Nieuwe curriculum: Researchdocent Data Design Projectleider minor Data Design	Coördinator Theorie & Research Docent Praktijkresearch Docent Research	1, 2, 3, 4 2 4
3	Michiel Wesselius	BDes	Oude curriculum: Praktijkprojecten,	Afdelingsdocent Animatie	1, 2, 3, 4 1, 2, 3

			Regie&Productie, Eindstudiebegeleiding Nieuwe curriculum: - Projectleider kwartaal 1&3 - Docentrol Narratief Ontwerp	Docent	
4	Lauran Schijvens	Master of science	Oude curriculum: Beeld&Idee, Ideeontwikkeling, Praktijkresearch, Eindstudiebegeleiding Nieuwe curriculum: Researchdocent minor New Frontiers Praktijkdocent minor Public&Private	Hoofddocent	1, 2, 4
5	Marlene Verbeek	baccalaureus	Oude curriculum Mode: Eindstudiebegeleiding	Docent Mode Onderwijsmanager Arts & Crafts	4 1,2
6	Bien van der Voorden	Bdes	SLC, Stagebegeleider	Coördinatie SLC Grafisch Ontwerpen	1, 2, 3, 4
7	Iris Schutte	Master of science	Oude curriculum: Ontwerpproject Nieuwe curriculum: Projectleider kwartaal 3 Docentrol Concept & Ontwerpen Docentrol Duurzaamheid Projectleider minor Sustainability		3 1, 4
8	Aldje van Meer	baccalaureus		Coördinatie Crosslab Domeincoördinator Open Source	1, 2, 3, 4

ALUMNI Vormgeving			
	Naam	Opleiding	Afstudeerjaar
1	Cindy Bakker	Lifestyle & Design	12/13
2	Jowan de Haan	Visuele Communicatie	12/13
3	Jorn Heidekamp	Interieur Architectuur	12/13
4	Isaac Monté	Product Design	12/13
5	Stefan van Rijn	Grafisch Ontwerpen	12/13
6	Marilyn Sonneveld	Illustratie	12/13
7	Daniël Sumarna	Advertising	12/13
8	Dana Verbaan	Audiovisueel Ontwerpen	12/13

Studenten Vormgeving				
	Naam	Opleiding	Studiejaar	vooropleiding
1	Jack Westerlaken	Audiovisueel Ontwerpen	4	HAVO
2	Manon Mastik	Ruimtelijk Ontwerpen	3	VWO
3	Robin Zegelaar	Mode	3	HAVO +Grafisch Lyceum
4	Sietta Meynell	Lifestyle Design	3	HAVO
5	Victoria Zondervan	Audiovisueel Ontwerpen	3	VWO
6	Justin Aerts	Product Design	4	HAVO
7	Frans van Ditzhuijzen	Grafisch Ontwerpen	4	Grafisch Lyceum
8	Frank Jockin	Advertising	4	VWO

Commissies Vormgeving		
	Naam	Functie
1	Jan van Heemst	voorzitter examencommissie
2	Johanneke van der Ziel	voorzitter toetscommissie
3	Ton van Dalen	voorzitter opleidingscommissie
4	Martijn van Berkum	projectleider onderwijsvernieuwing/excellentie programma
5	Karin Hillen	vice voorzitter examencommissie
6	Barend Onneweer	toetscommissie
7	Danaï Fuengshunut	onderwijsontwikkeling Vormgeving
8	Paul Cox	opleidingscommissie

Beroepenveldcommissies Vormgeving		
	Naam	Functie en bedrijf
	Vormgeving:	
1	Marcus Vlaar	Founder, Creative Director, Ranj Serious Games
2	Jeroen van Erp	Creative director Fabrique (Brands, Design & Interaction)
3	Irene van Peer	Eigenaar Irene van Peer Ontwerpen
4	Eddy Salfischberger	Creative Strategy Director/Managing Partner bij 105
5	Anne Miltenburg	Member Board of Directors BNO
	Autonome Beeldende Kunst:	
6	Tanja Karreman	Projectdirecteur, Nieuw Dakota, Amsterdam
7	Michel van Dartel	Curator en projectmanager, V2, Rotterdam
	Associate Degree:	
8	Myriam Kordbadech	Menswear designer - Viktor & Rolf

Opleidingsmanagement Vormgeving, ABK en AD		
1	Ina Klaassen	Directeur Willem de Kooning Academie
2	Jeroen Chabot	Voorzitter directie Willem de Kooning Academie
3	Rene Verouden	Onderwijsmanager ABK
4	Daniel White	Onderwijsmanager Associate Degree
5	Roger Teeuwen	Onderwijsmanager 2D /4D
6	Margo Ludoph	Onderwijsmanager 3D

Bijlage 5: Bestudeerde documenten

Documenten ter inzage behorend bij de kritische reflectie Vormgeving

Voorwoord

Onderscheiden, verbinden, vernieuwen; de toekomst van het kunstonderwijs, advies van de commissie-Dijkgraaf voor een sectorplan kunstonderwijs, mei 2010

Focus op Toptalent, sectorplan kunstonderwijs 2012-2016, juli 2011

Inleiding

Kamerbrief 30 maart 2012, betreffende Deeltijd Hoger Onderwijs, kenmerk 384249

Hoofdstuk 1 Beoogde eindkwalificaties

1.1 Beleid

Opleidingsprofiel Vormgeving, Overleg Beeldende Kunstonderwijs, 2002

ELIA, Tuning Document Design

1.2 Uitvoering en Borging

ELIA, Tuning Document Design

'Betrokkenheid beroepenveld', Hoofdbedrijfschap Ambachten, Wandschappen, Vereniging goud- en zilversmeden, Bertjan Pot, Rotabs, SVGB en Bond van Kleermakers, 2010

Aanvraag Associate Degree Arts & Crafts, april 2010

Opleidingsprofiel AD Arts & Crafts, 2013

ELIA, EQ-arts Quality Enhancement Review, may 2012

Handboek Kwaliteit WdKA, 2012-2013

Protocol studentenkwaliteitszorg WdKA, 2012-2013

Jaarevaluatie 2011-2012 Domein Projecten, Portal

1.3 Evaluatie

Onderscheiden, verbinden, vernieuwen, de toekomst van het kunstonderwijs, commissie-Dijkgraaf, mei 2010

Focus op Toptalent, sectorplan HBO kunstonderwijs 2012-2016, juli 2011

WdKA meerjarig strategisch beleidsplan 2012-2015, april 2012

ELIA WdK FINAL Evaluation report, may 2012

Competentiesets Vormgeving, met indicatorensets per competentieniveau, 2012

WdKA analyse HBO-Kunstenmonitor 2011 (gepubliceerd in 2012)

Notulen studentenkwaliteitszorg 14 december 2012

1.4 Verbeteringen

Verslag OBK/Rompwerkgroep vergadering d.d. 27 maart 2013

Hoofdstuk 2 Onderwijsleeromgeving

2.1 Inhoud van het programma

Profiel van de sector Beeldende Kunst en Vormgeving, Beroepsprofielen en startkwalificaties project kunstvakonderwijs, projectorganisatie kunstvakonderwijs, 1999.

Kwartaalhandleidingen Vormgeving, 2013-2014

ROM brochure, Daarom werken wij met het Rotterdams Onderwijsmodel, Hogeschool Rotterdam, juni 2010

Opleidingsprofiel AD Arts & Crafts, mei 2013

Aanvraag Associate Degree Arts & Crafts, april 2010

Opleidingsdossier Vormgeving, 2013

Crosslab/versie 2.0, Aldje van Meer & Gabrielle Marks, december 2006

Inventarisatie Keuzeonderwijs WdKA, 8 oktober 2010

Organisatie minoren WdKA, 2 september 2011

Keuzeoverzicht minoren WdKA, 2011-2012

Studiegidsen Vormgeving, 2013-2014

Competentiematrix, Competentiesets Vormgeving, met indicatorensets per competentieniveau, 2012

Kadernotitie Minoren, Hogeschool Rotterdam, mei 2012

Instemmingsbesluit IMR op beoordelingskader 2013-2013, 28 februari 2013

Rapportage Opleidingscommissie Onderwijsvernieuwing, 28 februari 2013

Handboek Kwaliteit, WdKA, 2012-2013

Handboek kwaliteit, WdKA, 2013-2014

Notulen kwaliteitszorgbijeenkomst Ruimtelijk Ontwerpen voltijd, 26 november 2012

Notulen kwaliteitszorgbijeenkomst Product ontwerpen, 27 november 2012

Rapportage 'I'd rather design a poster than a website', Aldje van Meer, Creating 010, 2012

Verslag OBK-symposium Kunst & Technologie, 16 en 17 januari 2013

Verslag Evaluatie Pilot English Stream, inclusief afspraken AMT, juni 2012

Resultaten NSE, 2012 (in vergelijking met 2010 en 2011)

WdKA analyse HBO- Kunstenmonitor 2011 (gepubliceerd in 2012)

Verslag Beroepenveldcommissie 3D, 23 november 2011

Verslag Beroepenveldcommissie 2D/4D, 23 december 2011

Onderscheiden, verbinden, vernieuwen, de toekomst van het kunstonderwijs, commissie-Dijkgraaf, mei 2010

Focus op Toptalent, sectorplan HBO kunstonderwijs 2012-2016, juli 2011

Verslag Tweedaagse Ruwenberg, 20 en 21 september 2012

Powerpointpresentatie Tweedaagse Ruwenberg, april 2011

WdKA Meerjarig Strategisch Beleidsplan 2012-2015 (MSP), april 2012

Verslag beroepenveldbijeenkomst Vormgeving, 18 april 2013

Interventions, experimentations, markets, Does art education match today's creative practice?', Floorian Cramer, (Paul Rutten), april 2013

Semesterverslag Algemene Theorie 2010-2011, Jan van Heemst

Semesterverslag Praktijkresearch, plan van aanpak theorie nieuwe stijl, Jan van Heemst, juli 2010

Beleidsnotitie Onderzoek binnen het onderwijs 2012-2013, Uitgangspunten Onderzoek en Theorie WdKA, K. de Groot, mei 2013

Onderwijsaanbod Onderzoek, Propedeuse 2013-2014

Handreiking Ondernemerschap WdKA, Mark Bode, 2013

Meerjaren Beleidsplan Internationalisering WdKA 2012-2015, september 2012

Jaarverslag studentenkwaliteitszorg Bacheloropleidingen, 2011-2012

2.2 Vormgeving van het programma

Brochure 'Excellente studenten overtreffen zichzelf', Achtergrond bij het excellentieprogramma van Hogeschool Rotterdam
Honoursprogramma HR, september 2012
Doorstroomprogramma Ad Arts & Crafts-bachelor Vormgeving
Handleiding ontwikkelkaders domeinen en thema's WdKA, 2012
Uitgangspunten domeinteam WdKA, 2012
Notitie Werkwijze projectmatig onderwijs Willem de Kooning Academie, 22 maart 2013
Kwartaalhandleidingen Vormgeving, 2013-2014
HR-notitie Studiesucces voor iedereen, 2013 en Bijlage Studiesucces WdKA, 2010
HR-notitie Visie op studieloopbaancoaching, 2012
Beleidsnotitie studeren met een functiebeperking binnen de WdKA, november 2012
HR- beleidsnota 'Studeren met een functiebeperking / Investeren in maatwerk en kwaliteit', 2008
HR-Handleiding studeren met een functiebeperking, 2010
Jaarverslag examencommissie 2011-2012
Verslagen beroepenveldcommissies Vormgeving 2011-2013
Organogram WdKA, 2013
Onderwijs- en Examenregeling, Hogeschoolgids Bacheloropleidingen WdKA, 2012-2013
HR-reglement examencommissie, 2012-2013
Handboek Kwaliteit WdKA 2012-2013 en 2013-2014
Verslag klankbordbijeenkomst 5 april 2012
Overzicht proces van vernieuwing onderwijs bachelors WdKA
Jaarverslag studentenkwaliteitszorg WdKA, 2011-2012
Resultaten alumni enquête 2011, management Summary HBO Monitor en Kunsten Monitor 2011, 2012
Resultaten alumni enquête 2012, verslag 'analyse resultaten NSE 2013 en HBO-Monitor / Kunsten-Monitor 2012', 2013
Verslag alumni enquête WdKA, 2013
Verslagen beroepenveldcommissie Vormgeving 23 december 2011 en 18 april 2013
Notulen Netwerk SLC Hogeschool Rotterdam, 25 & 26 januari 2012
WdKA onderwijsaanbod SLC 2012-2013
Hogeschoolgids/Onderwijs- en Examenregeling 2012-2013
Instemmingsbesluiten met vernieuwd curriculum door IMR en opleidingscommissie, d.d 28 februari 2013

2.3 Kwaliteit van het personeel

Overzicht mini-CV's docenten opleiding Vormgeving
Gesprekscyclus: medewerkersontwikkeling in Raet Online, maart 2013
Resultatendocument WdKA, 2012
Managementcontract WdKA, 2013
Overzicht percentages docenten met masteropleiding, peildatum 01.01.2013
Meerjaren strategisch personeelsplan WdKA, 2011-2015, september 2011
Organogram WdKA, 2013
Organogram Rotterdam Academy, 2013
ELIA WdK FINAL Evaluation report, may 2012, p.4
Overzicht gemiddelde aanstellingsomvang opleidingen WdKA, peildatum 01.01.2013
Overzicht gemiddelde aanstellingsomvang, vast-tijdelijk WdKA, peildatum 01.01.2013

MTO-verslag rondetafelgesprekken, 2012
Plan van Aanpak Werkdruk docenten, 5 december 2012
MTO-resultatenrapport 2011 (gepubliceerd in 2012)
Meerjaren Beleidsplan Internationalisering 2012-2015
Evaluatie English Stream, 2012
Jaarverslag studentkwaliteitszorg Bacheloropleidingen, 2011-2012

2.4 kwaliteit van de opleidingsspecifieke voorzieningen

Keuringsrapporten Gewi en Breur, 2012
Handboek kwaliteitszorg 2012-2013
Handboek kwaliteitszorg 2013-2014
Fasedocument, definitiefase, project huisvesting WdKA, maart 2012, Hogeschool Rotterdam
Plan van Eisen Electronische Leeromgeving WdKA, november 2012

2.5 Samenhangende onderwijsleeromgeving

Handboek Kwaliteit WdKA 2012-2013
Handboek Kwaliteit WdKA 2013-2014

Hoofdstuk 3 Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties

3.1 Systeem van toetsing

Toetsplannen 2012-2013 studierichtingen Vormgeving
Stagehandleiding Vormgeving, 2012-2013
Studiegidsen ABK en Vormgeving, 2013-2014
Competentie- en professioneelgericht toetsen; toetsbeleid 2013-2014
Beoordelingskader vernieuwd curriculum, maart 2013
Jaarverslagen examencommissie 2010-2011 en 2011-2012
Verslagen toetscommissie, 2012-2013
Mandateringsbesluit Examencie aan Toetscie, 2011-2012
Mandateringsbesluit Examencie aan Toetscie, 2012-2013
Reglement Examencommissies HR
Handboek Kwaliteit WdKA 2012-2013
Handboek Kwaliteit WdKA 2013-2014
Onderwijs- en Examenregeling Bacheloropleidingen WdKA, 2011-2012
AMC Rapport WdKA, ABK en Vormgeving, juli 2011
WdKA Bureaustudie IVA, mei 2012.
Verbeterplan Kwaliteit examinering, 28 maart 2013
Beoordelingsformulieren afstudeerfase Vormgeving, 2012-2013
Jaarverslag studentenkwalityszorg 2011-2012
Vreemde ogen dwingen, commissie Bruijn, Eindrapport Commissie externe validering
examenkwaliteit hoger beroepsonderwijs, mei 2012

3.2 Realisatie van de beoogde eindkwalificaties

Honoursprogramma HR, september 2012
Afstudeerhandleidingen Vormgeving, 2012-2013

Afstudeerhandleiding Ad 2012-2013
Handboek Kwaliteit 2012-2013
Handboek Kwaliteit 2013-2014
Competentie- en Professiengericht toetsen; toetsbeleid 2012-2013
Competentie- en Professiengericht toetsen; toetsbeleid 2013-2014
Afstudeerhandleiding Grafisch ontwerpen 2012-2013
Beoordelingskader vernieuwd curriculum, maart 2013
Afstudeerhandleiding Vormgeving, 2013-2014
Procedurebeschrijving competentie assessments, juni 2013
Assessmentbeoordelingsformulieren, E. Sijstermans (ITS) Radboud Universiteit, april 2013
Jaarverslag Examencommissie KUO, 2011-2012
Jaarverslag Toetscommissie KUO, 2011-2012
AMC rapport auditrapport ABK en Vormgeving, juli 2011
Resultaten alumni enquête 2012, verslag 'analyse resultaten NSE 2013 en HBO-Monitor / Kunsten-Monitor 2012', 2013
Notitie 'Kiezen voor creatief pionieren', november 2012

Documenten ter inzage behorend bij de kritische reflectie Autonome Beeldende Kunst

Voorwoord

Onderscheiden, verbinden, vernieuwen; de toekomst van het kunstonderwijs, advies van de commissie-Dijkgraaf voor een sectorplan kunstonderwijs, mei 2010
Focus op Toptalent, sectorplan kunstonderwijs 2012-2016, juli 2011

Inleiding

Kamerbrief 30 maart 2012, betreffende Deeltijd Hoger Onderwijs, kenmerk 384249

Hoofdstuk 1 Beoogde eindkwalificaties

1.1 Beleid

Opleidingsprofiel Autonome Beeldende Kunst, Overleg Beeldende Kunstonderwijs, 2002
ELIA Tuning Document Fine Art, 2010

1.2 Uitvoering en Borging

WdKA meerjaren strategisch beleidsplan 2012-2015, april 2012
AMC rapportage Audit Autonome Beeldende Kunst en Vormgeving, 2011
ELIA Tuning Document Fine Art, 2010
WdKA Bureaustudie IVA, mei 2012.
Competentiematrix ABK, 2012
ELIA WdK FINAL Evaluation report, may 2012
Verslagen mobiliteitsgegevens WdKA in 2012 en 2013

1.3 Evaluatie

Competentiematrix ABK, 2012

1.4 Verbeteringen

Verslag OBK/Rompgroep vergadering d.d. 27 maart 2013

Hoofdstuk 2 Onderwijsleeromgeving

2.1 Inhoud van het programma

Profiel van de sector Beeldende Kunst en Vormgeving, Beroepsprofielen en startkwalificaties project kunstvakonderwijs, projectorganisatie kunstvakonderwijs, 1999.

ROM brochure, Daarom werken wij met het Rotterdams onderwijsmodel, juni 2010

Competentiematrix ABK, 2012 (competentiesets ABK)

Crosslab/versie 2.0, Aldje van Meer & Gabrielle Marks, december 2006

Beleidsnotitie Onderzoek binnen het onderwijs 2012-2013, Uitgangspunten Onderzoek en Theorie WdKA, K. de Groot, mei 2013

Inventarisatie Keuzeonderwijs WdKA, 8 oktober 2010

Organisatie minors, 2 september 2011

Keuzeoverzicht minors 2011-2012.

Verslagen mobiliteitsgegevens van 2011, 2012, 2013

Kwartaalhandleidingen ABK, 2013-2014

Kadernotitie Minors, HR mei 2012

Handboek Kwaliteit WdKA, 2012-2013

Handboek Kwaliteit WdKA, 2013-2014

Instemmingsbesluit IMR op beoordelingskader 2013-2013, 28 februari 2013

Rapportage Opleidingscommissie Onderwijsvernieuwing, 28 februari 2013

Protocol studentenkwaliteitszorg WdKA, 2012-2013

I'd rather design a poster than a website', Aldje van Meer, Creating 010, 2012

Verslag klankbordbijeenkomst met studenten, 5 april 2012

Planning ABK Internationalisering, mei 2013

Minutes and summary of meeting in Rotterdam on March 19 and 20, 2013.

Analyse HBO-en Kunstenmonitor WdKA 2011

Analyse HBO-en Kunstenmonitor WdKA 2012

Handreiking Ondernemerschap WdKA, Mark Bode, 2013

Resultatentabel NSE 2013

Alumni Enquête WdKA, 2013

Onderscheiden, verbinden, vernieuwen, de toekomst van het kunstonderwijs, commissie-Dijkgraaf, mei 2010

Focus op Toptalent, sectorplan HBO kunstonderwijs 2012-2016, juli 2011

Verslag Tweedaagse Ruwenberg, 20 en 21 september 2012

Powerpointpresentatie Tweedaagse Ruwenberg, april 2011

WdKA meerjarig strategisch beleidsplan 2012-2015, april 2012

Verslagen Beroepenveldcommissie ABK

Interventions, experimentations, markets, Does art education match today's creative practice?', Floorian Cramer, (Paul Rutten), april 2013

Semesterverslag Algemene Theorie 2010-2011, Jan van Heemst

Semesterverslag Praktijkresearch, plan van aanpak theorie nieuwe stijl, Jan van Heemst, juli 2010
Beleidsnotitie Onderzoek binnen het onderwijs 2012-2013, Uitgangspunten Onderzoek en Theorie WdKA, K. de Groot, mei 2013

Onderwijsaanbod Onderzoek, Propedeuse 2013-2014

Meerjarenbeleidsplan Internationalisering WdKA 2012-2015, september 2012

Jaarverslag studentenkwaliteitszorg Bacheloropleidingen WdKA, 2011-2012

Onderwijs- en Examenregeling, Hogeschoolgids Bacheloropleidingen WdKA, 2012-2013

Honoursprogramma HR, Programma excellentie in onderwijs, 2012

2.2 Vormgeving van het programma

Handleiding ontwikkelkaders domeinen en thema's WdKA, 2012

Uitgangspunten domeinteam WdKA, 2012

Notitie 'Werkwijze projectmatig onderwijs Willem de Kooning Academie', 22 maart 2013

Kwartaalhandleidingen ABK, 2013-2014

HR-notitie Studiesucces voor iedereen, 2013 en Bijlage Studiesucces WdKA, 2010

Notulen Netwerk SLC Hogeschool Rotterdam, 25 & 26 januari 2012

WdKA onderwijsaanbod SLC 2012-2013

HR-notitie Visie op studieloopbaancoaching, 2012

Beleidsnotitie studeren met een functiebeperking binnen de WdKA, november 2012

HR- beleidsnota 'Studeren met een functiebeperking / Investeren in maatwerk en kwaliteit', 2008

HR-Handleiding studeren met een functiebeperking, 2010

Verslagen opleidingscommissie

Verslagen toetscommissie

Verslagen examencommissie

Verslagen beroepenveldcommissie ABK

Organogram WdKA, 2013

Reglement Examencommissies HR, 2012-2013

Onderwijs- en Examenregeling, Hogeschoolgids Bacheloropleidingen WdKA 2012-2013

Verslag klankbordbijeenkomst 5 april 2012

Overzicht proces van vernieuwing onderwijs bachelors WdKA

Alumni Enquête WdKA, 2013

Jaarverslag studentenkwaliteitszorg WdKA, 2011-2012

Resultaten alumni enquête 2011, management Summary HBO Monitor en Kunsten Monitor 2011, 2012

Resultaten alumni enquête 2012, verslag 'analyse resultaten NSE 2013 en HBO-Monitor / Kunsten-Monitor 2012', 2013

Verslag alumni enquête WdKA, 2013

2.3 Kwaliteit van het personeel

Meerjaren Strategisch Personeelsplan 2011-2015, september 2011

Resultatendocument WdKA 2012

Managementcontract WdKA 2013

Overzicht gemiddelde aanstellingsomvang opleidingen WdKA, peildatum 1 januari 2013

Overzicht aanstellingsomvang, vast-tijdelijk WdKA, per opleiding, peildatum 1 januari 2013

Overzicht percentages docenten met masteropleiding per studierichting binnen ABK, peildatum 1 januari 2013

Organogram WdKA, 2012

Alumni Enquête, 2013
ELIA WdK FINAL Evaluation report, may 2012, p.4
Verslag MTO 2011, rondetafelgesprekken 2012
Plan van Aanpak Werkdruk docenten, 5 december 2012
MTO-resultatenrapport 2011 (gepubliceerd in 2012)
Verslag Verbinding Onderwijs en Onderzoek, KCC, juni 2012

2.4 kwaliteit van de opleidingsspecifieke voorzieningen

Kwartaalhandleidingen ABK, 2013-2014
Analyse resultaten NSE 2013 en HBO- monitor 2012, 2013
Resultatentabel NSE 2013
Alumni Enquête WdKA, 2013
Analyse HBO- en Kunstenmonitor 2011 (gepubliceerd in 2012)
Jaarverslag Studentenkwaliteitszorg Bacheloropleidingen, 2012-2013
Fasedocument, definitiefase, project huisvesting WdKA, maart 2012, Hogeschool Rotterdam
Plan van Eisen Electronische Leeromgeving WdKA, november 2012

2.5 Samenhangende onderwijsleeromgeving

Handboek Kwaliteit WdKA, 2012-2013
Handboek Kwaliteit WdKA, 2013-2014

Hoofdstuk 3 Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties

3.1 Systeem van toetsing

'Competentie- en professioneelgericht toetsen', 2011-2012
'Competentie- en professioneelgericht toetsen', 2012-2013
'Competentie- en professioneelgericht toetsen', 2013-2014 (inclusief toetsplannen 2013-2014)
Toetsplan ABK 2012-2013
Competentiematrix ABK, 2012
Kwartaalhandleidingen ABK, 2013-2014
Reglement Examencommissies HR, 2012-2013
Handboek kwaliteit WdKA, 2012-2013
Handboek kwaliteit WdKA, 2013-2014
Onderwijs- en Examenregeling, Hogeschoolgids Bacheloropleidingen WdKA 2012-2013
WdKA Bureaustudie IVA, mei 2012.
Verbeterplan Kwaliteit examinering, 28 maart 2013
Beoordelingsformulieren IB en afstudeerfase ABK, 2012-2013
Jaarverslag studentenkwaliteitszorg Bacheloropleidingen, 2011-2012

3.2 Realisatie van de beoogde eindkwalificaties

Honoursprogramma HR, Programma excellentie in onderwijs, 2012
Rapportage Vreemde ogen dwingen, commissie Bruijn, Eindrapport Commissie externe validering
examenkwaliteit hoger beroepsonderwijs, mei 2012
Afstudeerhandleiding 2013-2014
Handboek Kwaliteit, 2012-2013

Handboek Kwaliteit, 2013-2014
Afstudeerhandleidingen, 2012-2013
Beoordelingskader vernieuwd curriculum, maart 2013
Verslag assessmentprocedure, competentie assessments, Chabot, 17 juni 2013
Assessmentbeoordelingsformulieren, E. Sijstermans (ITS) Radboud Universiteit, april 2013
AMC, Rapportage Audit WdKA, Autonome Beeldende Kunst en Vormgeving, juli 2011
Overzicht Alumni ABK 2012. 2011
Alumnionderzoek WdKA, 2013
Notitie: Kiezen voor creatief Pionieren, november 2012
Resultaten Kunsten-Monitor 2011 (gepubliceerd in 2012)

Bijlage 6: Overzicht bestudeerde afstudeerwerken

Hieronder een overzicht van de studenten van wie het panel de afstudeerwerken heeft bestudeerd. Conform de regels van de NVAO zijn alleen de studentnummers opgenomen.

Ad

Selectie panel
0850367
0852137

Selectie opleiding
0856068
0006373

ABK Deeltijd

Selectie panel
0823577
0266183

Selectie opleiding
0825413

ABK Voltijd

Selectie panel
0822091
0805396
0814481
0820106
0820064
0793786
0795214

Selectie opleiding
0820134
0810021

Vormgeving Deeltijd

Selectie panel
0823246
0825149

Selectie opleiding
820084

Vormgeving Voltijd

Selectie panel
0821335
0835529
0824329
0814473
0820143
0804009
0809837

Selectie opleiding
0827791
0825975

Bijlage 7: Verklaring van volledigheid en correctheid

Netherlands Quality Agency

Verklaring van volledigheid en correctheid van de informatie

Betreffende de visitatie van de opleiding:

Cluster Autonome Beeldende Kunst, Vormgeving en AD Arts & crafts

Instelling: Hogeschool Rotterdam

Visitatiedatum: 17 en 18-9-2013

Ondergetekende: *Ina Klaassen*

vertegenwoordigend het management van de genoemde opleiding,

in de functie van: *directeur Willem de Koning Academie*

verklaart hierbij dat alle informatie ten behoeve van de visitatie van de genoemde opleiding in volledigheid en correctheid ter beschikking wordt gesteld, *waaronder informatie over alternatieve afstudeerroutes die momenteel en/of gedurende de afgelopen 6 jaar (hebben) bestaan*, zodat het visitatiepanel tot een op juiste feiten gebaseerde oordeelsvorming kan komen.

Handtekening:

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Ina Klaassen', is written over a large, stylized blue scribble.

Datum:

26-9-13